

Zie daar is water...

Over de christelijke doop

Gerrit Pasterkamp

Over het boekje: Zie daar is water....

De doop verenigt alle christenen en verdeelt ze gelijktijdig. Van buitenaf gezien lijkt de doop juist het verbindende kenteken dat alle christenen gemeenschappelijk hebben. Maar juist daar staan ze scherp tegenover elkaar vanwege de verschillende opvattingen over de doop. De schrijver kwam in aanraking een van deze opvattingen toen zijn volwassen kinderen zich lieten dopen. Als gereformeerde vader begon hij vanuit zijn overtuiging deze doop te bestrijden vanuit de belijdenisgeschriften van de Gereformeerde kerken, en de daaraan gekoppelde verbondstheologie. Terecht werd hij in de discussie doorlopend terugverwezen naar het Woord van God. het resultaat was, dat de Heilige Geest zijn hart en ogen opende voor de rijkdom van de christelijke doop, zoals we die vinden in de Bijbel. Het verloop van deze zoektocht, met de vragen die de schrijver stelde en de antwoorden die hij vond in de Bijbel, is weergegeven in dit boekje. Moge het tot een zegen zijn voor een ieder die met dezelfde vragen worstelt!

Reacties: 0527 - 684754.   E-mail: g.pasterkamp@kpnmail.nl

Als we de kinderdoop in het Woord van God zouden vinden, zouden we kinderen dopen. Het zou ons bevrijden van een groot probleem, want het zou een groot verwijt tegen ons wegnemen- dat we vreemd zijn en ons niet gedragen zoals de andere mensen. Maar we hebben de Bijbel grondig bestudeerd en treffen de kinderdoop daar niet aan, en we geloven niet dat het daar gevonden kan worden; evenmin geloven we dat anderen de kinderdoop in de Schrift kunnen vinden, tenzij ze het daar zelf eerst instoppen.

Spurgeon.

Inhoud

Inleiding	3
1 Geloof en doop	5
2 Wat zeggen de doopformulieren	9
3 Over het geboorteverbond	11
4 Doop in plaats van de besnijdenis?	15
5 Zonder het te weten?	19
6 Wat zeggen de huisteksten?	23
7 Laat de kinderen tot Mij komen	27
8 Voor u is de belofte	29
9 Zijn de kinderen geheiligd in de ouders?	31
10 Het dopen van geadopteerde kinderen	37
11 Wat betekent het woord ‘dopen’?	39
12 Wat betekent dat voor een christen?	44
13 Voorwaarden voor de doop	47
14 Geloof en doop	34
15 Overige bewijsteksten	53
BIJLAGEN	
1 Betoog	55
2 Vier verschillende soorten doop	58
3 De doop in de vroege kerk	60
4 Waarom begon men kinderen te dopen?	62
NOTEN	78

Inleiding

De doop verenigt alle christenen en verdeelt ze gelijktijdig. Van buitenaf gezien lijkt de waterdoop het verbindende kenteken dat alle kerken gemeenschappelijk hebben, maar van binnenuit gezien staan veel Christelijke geloofsgemeenschappen juist scherp tegenover elkaar vanwege een verschillende opvatting over de betekenis van die doop. Door de *doop* onderscheiden Christenen zich van Joden, Islamieten en Boeddhisten, maar door de *visie* op de doop onderscheiden zij zich van elkaar.

Het is daarom bijna onmogelijk om zonder kleur te bekennen te spreken of te schrijven over het kenteken van de Christenen. Over de doop is veel geschreven, vooral over de kinderdoop. Met grote regelmaat verschijnen er uitgaven die de verschillende visies op de kinderdoop verdedigen. Het gaat te ver om ze te noemen, maar vooral de laatste jaren rollen er vele vooral populair geschreven publicaties van de persen. Waarom nu juist over de kinderdoop, is het dan zo noodzakelijk dat die doorlopend verdedigd moet worden? Sommige kerken raken volledig in verwarring en bieden een dubbele dooppraktijk aan, omdat naar hun mening bij alle aanvechtbaarheid van de traditionele argumentatie, er toch legitieme ruimte moet blijven voor de kinderdoop. De verwarring komt hoofdzakelijk omdat de Bijbel niets zegt over het dopen van pasgeboren kinderen. De verantwoording daarvan geschiedt in een “leer over de doop.”

Nu is deze leer bij de Rooms Katholieken weer totaal anders dan bij de Oosters orthodoxen en samen verschillen ze weer van de kerken die uit de reformatie zijn voortgekomen. Omdat de Bijbel niets zegt over het dopen van kinderen is een “leer”, een verantwoording noodzakelijk. De Bijbel zegt ons dat de doop alleen voltrokken mag worden aan wedergeboren gelovigen. Dus, er moet sprake zijn van:

Bekering: **Handelingen 2:37,38.** En Geloof: **Marcus 16:15,16.**

In schema gezet: Bekering – Geloven – Dopen.

De kinderdoop heeft een totaal ander schema:

Dopen – Bekering – Geloven.

Door dit schema zonder voorwaarden kon de kinderdoop algemeen worden binnen de kerken. Zo algemeen dat ze vaak losraakte van haar wortels, in veel kerken is de kinderdoop geworden tot een doop van “alles wat in het doophuis wordt gebracht” door mensen die de uiterlijke ceremonie niet willen missen, ook al is hun eigen leven nauwelijks meer gelovig te noemen. De grondslag waarop gedoopt wordt is in de Gereformeerde leer het verbond. De doop is in de plaats gekomen van de besnijdenis, en daardoor is men opgenomen in het verbond dat God met Abraham gesloten heeft.

Omdat door deze “verbondsleer” de band tussen geloof en bekering weggevallen is, moest er iets anders voor in de plaats komen; de dopeling doet op een gegeven moment “belijdenis van geloof.” Ze nemen dan volgens het doopformulier “de doop voor hun rekening.” Je zou kunnen zeggen; dan pas ben ik, voel ik mij gedoopt.

Voor het zover is dragen de ouders de verantwoordelijkheid, zij verplichten zich hun kinderen bij het opgroeien de doop “te leren verstaan.” Dit nu kan alleen als bij de ouders een **levend** geloof aanwezig is. Het doopformulier waarschuwt al: kinderen dopen uit gewoonte of bijgeloof, dus zonder een levend geloof, heeft geen enkel nut. Daar dit gegeven de onderbouwing een zeer wankel basis geeft, is het belangrijk om de verschillende argumenten waaruit de leer van de kinderdoop opgebouwd is kritisch te onderzoeken aan de

hand van het Woord van God. We vragen ons daarom af: *Is de doop het teken en zegel van Gods verbond, of van de wedergeboorte!?*

De conclusies die daarna getrokken kunnen worden, zijn ter ondersteuning en bemoediging voor hen die als kind gedoopt zijn, tot bekering en geloof zijn gekomen, en daardoor met veel vragen rond de doop zitten. Deze druk is in 2004 op sommige punten verbeterd en uitgebreid.

Ik hoop dat dit boekje mee mag helpen om de doop zoals de Bijbel die leert, in al zijn rijkdom en duidelijkheid te laten zien, zodat een goede keus gemaakt kan worden.

Urk, 1998 / 2004
Gerrit Pasterkamp.

Een christen neemt zijn uitgangspunt in het nadenken over de doop uiteraard uit wat de Bijbel daarover zegt. Terecht neemt ook het klassiek Gereformeerd belijden haar uitgangspunten vanuit het Woord van God. Het kan niet anders of ook zij baseert zich op de doop op het geloof zoals deze in het Nieuwe Testament naar voren komt. Wat de Heidelbergse Catechismus hierover leert vanuit Gods Woord, in Zondag 26 en 27, vraag en antwoord 69 tot en met 73, kan iedere christen volledig achter staan.

De onderbouwing van het Doopformulier tot het kopje: “Gronden voor de kinderdoop,” sluit zich hierbij aan. De kinderdoop komt pas in tweede instantie en met een totaal andere bewijsvoering aan de orde.

Dit zou gereformeerden te denken moeten geven!

Zowel de Heidelbergse Catechismus als het Doopformulier **moeten** wel met andere gronden komen voor de kinderdoop, omdat die met de Bijbelse fundering zoals die in eerste instantie naar voren wordt gebracht, moeilijk te verdedigen valt. Het blijft ook een vreemd gegeven; de Bijbelse argumenten voor de gelovigendoop worden even opzij gezet, om met totaal nieuwe argumenten een andere doop, de kinderdoop, te gaan verdedigen.

De Catechismus en het Doopformulier komen dan ook met enige schroom daarmee. Ze zeggen als het ware: wel, als het dan zo gelegen is met de doop, waarom zullen wij dan kleine kinderen dopen? En dan komt de nieuwe bewijsvoering: “Hoewel onze kinderen dit alles niet begrijpen, mogen wij hen daarom toch niet van de doop uitsluiten.” En wat daarna verder volgt.

Kenmerkend is het verschil met het formulier om de Heilige Doop aan volwassenen te bedienen. Daarin staat de zinsnede: “Nu worden de kinderen van christenen krachtens het verbond gedoopt, zonder dat zij er iets van begrijpen. Maar volwassenen mogen pas gedoopt worden wanneer zij met berouw en bekering hun zonden erkend en hun geloof in Christus beleden hebben.” Hier sluit men zich weer volledig aan bij het Woord van God!

Er zijn in de Gereformeerde traditie dus twee verschillende dopen met de bijbehorende formulieren. We lezen in **Efeze 4:5**: “*Eén Here, één geloof, één doop.*” En dan twee formulieren ...dat is op zijn minst een vreemde zaak. Hebben we het hier over twee verschillende dopen? In alle opzichten; ja, omdat kinderen op totaal andere gronden gedoopt worden dan volwassenen! Men beroept zich in beide gevallen weliswaar op het verbond, waarvan de doop een teken zou zijn, maar het verschil wordt duidelijk aangegeven door de beide formulieren. In het ene formulier kunnen kinderen gedoopt worden omdat ze door geboorte uit Christelijke ouders in het verbond zijn opgenomen. De volwassenen kent men in het andere formulier echter een plaats toe in het verbond op grond van hun boetvaardigheid en geloof in Christus, waarbij de doop een betuiging en verzegeling is, dat God met hen Zijn verbond opricht. Anders gezegd: de volwassenen hebben pas recht op verbond en doop op grond van geloof, de kinderen echter zonder meer op grond van geboorte.

De Christelijke doop is hier losgekoppeld van de betuiging en verzegeling van de wedergeboorte: **Titus 3:5**: “*.....doch naar Zijn ontferming ons gered door het bad der wedergeboorte en der vernieuwing door de Heilige Geest.*”

Vaak is geprobeerd dit onlosmakelijke verband te herstellen voor de kinderdoop, maar het liep doorlopend op mislukking en kerkscheuring uit!

Calvijns argumentatie voor de kinderdoop bevat zwakke aanvechtbare plekken; met name waar het zijn overtuiging over een te veronderstellen kindergeloof betreft (een eigen kinderlijke Godskennis, buiten het Woord om door de Geest gewekt).

(vgl. Inst.IV / 16 / 17-19) Abraham Kuyper kwam met de gedachte:

“Om de kinderen dan maar voor wedergeboren te houden, totdat het tegendeel blijkt...”

Was dit een goede oplossing?

Nee, maar Kuyper was wel met een goede zaak bezig.

Hij liet terecht het verband tussen wedergeboorte, geloof en doop niet schieten. Dat wordt ons immers in het Nieuwe Testament glashelder aangewezen. Maar hij kwam met een oplossing die zo niet in de Bijbel te vinden is en uiteindelijk een kerkscheuring veroorzaakt heeft.

Andere theologen, waaronder K.Schilder, zochten het uitgangspunt in het verbond dat God met mensen gesloten heeft, waar dan ook de kinderen bij horen. Maar als we zo ons startpunt nemen in het verbond dat God dan óók met kinderen sluit, waar blijft dan het verband tussen bekering, geloof en doop? In “Moreel beraad” van 21 september 1996 schrijft Prof. Dr. J.

Douma het volgende: “...ook als het over kinderdoop gaat, blijft het geloof van grote betekenis. **Verbond** is geen toverwoord dat alle vragen over de doop beantwoordt. Als ouders kinderen laten dopen “uit gewoonte of bijgeloof” is de kinderdoop een schijnvertoning. Waarom? Omdat er dan geen verband is tussen geloof en doop.”

Verderop stelt hij: “Kras gezegd: er blijft geen kinderdoop over als er geen geloof bij de ouders aanwezig is en als ze niet beloven hun kind in de christelijke leer op te voeden.

De kinderdoop is prima, maar kan alleen **in een gemeente met een levend geloof.**”

Tot zover Prof. Douma. Het noodzakelijke verband tussen geloof en doop is gelegd.....

De **ouders** moeten voorlopig geloven voor hun kinderen en ze zo opvoeden, dat zij “hun doop leren verstaan” en later “voor hun rekening nemen.”

Nu komt de vraag naar voren:

Kan iemand anders voor je geloven???

Nee; dat is onmogelijk! Ook vaders en moeders kunnen dat niet voor hun kinderen!

Ze kunnen het misschien oprecht beloven, en ook oprecht hun best doen, ze kunnen goede voorbeelden zijn voor hun kinderen, maar alleen God kan het geloof geven en zondaars bij de verlosser Jezus Christus brengen. Daarom lezen we ook nergens in de Bijbel dat wij mensen mogen dopen omdat hun ouders geloven.

Kinderen worden niet gerechtvaardigd, worden niet zalig, op grond van het geloof van de ouders, gaan ook niet verloren op grond van het ongeloof van de ouders. Kinderen zijn niet wedergeboren, maar als ze jong sterven, kan God ze op grond van het werk van Christus, uit genade, het nieuwe leven meedelen.

De kinderdoop betekent ten opzichte van de in het Nieuwe Testament veronderstelde en bedoelde doop een “onvoltooide doop” er moet nog iets bijkomen. Ze roept om een aanvullend ritueel van bevestiging of belijdenis. Je kan dan pas zeggen: ik ben gedoopt, nu neem ik hem persoonlijk voor mijn rekening. Dat deze doopopvatting veel scheefgroei in de hand werkt, weten we allemaal maar al te goed! Hoeveel “gedoopte hoofden” kennen wij niet die niets meer van God de Here willen weten, die Hem de rug hebben toegekeerd..??

Was er bij de ouders geen geloof aanwezig?

Hebben zij hun kinderen niet geleerd “hun doop te verstaan?”

God vraagt van ons een persoonlijke individuele keuze, misschien dwars tegen gevoelens van ouders of familie in. Dit zegt Jezus er zelf van:

Lucas 12: 51-53: “*Meent gij dat ik gekomen ben om vrede op aarde te brengen? Neen, zeg Ik u, veeleer verdeeldheid. Want van nu aan zullen vijf in een huis verdeeld zijn, drie tegen twee en twee tegen drie. Zij zullen verdeeld zijn, vader tegen zoon en zoon tegen vader,*

moeder tegen dochter en dochter tegen moeder, schoonmoeder tegen haar schoondochter en schoondochter tegen schoonmoeder.”

En: Lucas 14:26: NBV: *“Wie Mij volgt, maar niet breekt met zijn vader en moederen vrouw en kinderen en broers en zusters, ja zelfs met zijn eigen leven, kan Mijn leerling niet zijn.”*

Er zijn in gezinnen mensen die grote conflicten ondervinden, zelfs het huis uitmoeten van vader of moeder, of geconfronteerd worden met een verwijdering in hun huwelijk, of de kerkgemeenschap uitgezet worden omdat ze besloten Christus onvoorwaardelijk toe te laten in hun leven, en zich in Zijn opdracht onder laten dompelen in het bad der wedergeboorte en vernieuwende kracht van de Heilige Geest.

Niemand is plaatsvervanger dan Christus alleen.

Nergens in de Bijbel lezen we dat mensen gedoopt mogen worden die dat nog niet geloven maar dat hopelijk wel zullen gaan doen.

Nergens staat dat de doop al bediend mag worden los van geloof, berouw en bekering.

In de Gereformeerde traditie wordt in verband met de kinderdoop grote aandacht gegeven aan de verhouding tussen doop en besnijdenis. De besnijdenis, teken van het verbond, werd in Israël reeds aan kinderen, aan de jongetjes, op hun achtste levensdag voltrokken. En zo is (aldus de redenering) in de christelijke gemeente de doop er ook reeds voor de kinderen van de gelovigen. De doop is dan het teken dat zij tot het verbond behoren, niet minder dan de kinderen in Israël. Zonder twijfel hebben we hier te maken met het centrale kinderdoop argument van de Gereformeerde traditie. In de belijdenisgeschriften (1) lezen we de stelling: *“de doop is in de plaats van de besnijdenis gekomen.”* Daaruit wordt niet alleen de mogelijkheid, maar zelfs de noodzaak van de kinderdoop afgeleid. Men mag de kinderen *“hoewel ze het niet begrijpen, van de doop niet uitsluiten”* zegt het doopformulier. De kinderen *“behoren gedoopt te zijn”*; die belijdenis wordt in de doopvraag nadrukkelijk aan de doopouders gevraagd. De kleine kinderen ‘mogen’ niet alleen, maar ‘moeten’ gedoopt worden, stelt de Heidelbergse Catechismus onomwonden: *“Daarom moeten zij door de doop, als teken van het verbond, bij de christelijke kerk ingelijfd en van de kinderen van ongelovigen onderscheiden worden. In het oude verbond gebeurde dat door de besnijdenis; in het nieuwe verbond is in plaats daarvan de doop ingesteld.”*

Het “Formulier voor de bediening van de Heilige Doop aan de kinderen van de gelovigen “ gaat hier dieper op in:

Gronden voor de kinderdoop

Rom. 5: 18,19

Gen. 17:7

**Psalm 105:8
Hand. 2:39**

**Gen. 17: 10-13
Rom. 4:11**

Marc. 10: 14-16

Kol. 2: 11, 12

**Deut. 6: 6,7
2 Tim. 3: 15**

Hoewel onze kinderen dit alles niet begrijpen, mogen wij hen daarom toch niet van de doop uitsluiten. Want evenals zij zonder te weten deel hebben aan de veroordeling in Adam, zo worden zij ook zonder te weten in Christus uit genade tot Gods kinderen aangenomen. Immers, wat God zegt tot Abraham, de vader van alle gelovigen, geldt ook voor ons en onze kinderen: *Ik zal mijn verbond oprichten tussen Mij en u en uw nageslacht in hun geslachten tot een eeuwig verbond, om u en uw nageslacht tot een God te zijn.* Dit verkondigd ook Petrus: *Want voor u is de belofte en voor uw kinderen en voor allen die verre zijn, zovelen als de Here, onze God er toe roepen zal.* Daarom heeft God onder het oude verbond bevolen de kinderen te besnijden: deze was een zegel van het verbond en van de gerechtigheid van het geloof. En Christus zelf heeft kinderen omhelsd, de handen opgelegd en gezegend. Omdat nu, onder het nieuwe verbond, de doop in de plaats van de besnijdenis gekomen is, moeten de jonge kinderen als erfgenamen van Gods rijk en van zijn verbond gedoopt worden. En de ouders zijn verplicht hun kinderen bij het opgroeien hun doop te leren verstaan.

Kenmerkend is het verschil met het “Formulier voor de bediening van de Heilige Doop aan volwassenen.” Daarin staat de zinsnede:

Hand. 2: 38 Nu worden de kinderen van christenen *krachtens het verbond gedoopt*, zonder dat zij er iets van begrijpen.

Marc. 16: 16 Maar volwassenen mogen pas gedoopt worden,
Marc. 1: 4,5 wanneer zij met berouw en bekering hun zonden erkend en hun geloof in Christus beleden hebben.

Dit is volkomen Bijbels, en het is van belang om voor een goed begrip, duidelijk op deze verschillen in te gaan.

De eerste vraag die we stellen is deze: kunnen kinderen door geboorte in het verbond opgenomen worden?

We toetsen dat aan het Woord van God, en lezen dan in het Nieuwe Testament waar krachtig en duidelijk wordt verklaard, dat er geen verbond bij de geboorte bestaat! **Johannes 1:12 en 13** sluit de mogelijkheid van bloedrelatie duidelijk uit.

Johannes 1 gaat over de bediening van Johannes de Doper, de Nieuwe Tijd staat op het punt om aan te breken – de vervulling van het Oude verbond is komende : **Matteus 5:17:**

“Meent niet dat Ik gekomen ben om de wet of de profeten te ontbinden, maar om te vervullen.”

Lucas 16:16: *“De wet en de profeten gaan tot Johannes; sinds die tijd wordt het evangelie gepredikt van het Koninkrijk Gods en ieder dringt zich er in.”*

Over de eerste voorbereidselen en prediking van Johannes de Doper gericht op het nieuwe verbond lezen we in: **Johannes 1:7 – 13:**

*“ 7 Deze kwam als getuige om van het licht te getuigen, opdat **allen** door hem geloven zouden. 8 Hij was het licht niet, maar was om te getuigen van het licht. 9 Het waarachtige licht, dat ieder mens verlicht, was komende in de wereld. 10 Hij was in de wereld, en de wereld is door Hem geworden, en de wereld heeft Hem niet gekend. 11 Hij kwam tot het zijne, en de zijnen hebben Hem niet aangenomen. 12 Doch **allen**, die Hem aangenomen hebben, **hun** heeft Hij macht gegeven om kinderen Gods te worden, **hun die in Zijn naam geloven; 13 die niet uit bloed, noch uit de wil des vlezes, noch uit de wil eens mans, doch uit God geboren zijn.**”*

Vers 9, 10 zegt, dat het licht van Christus in de wereld kwam. De wereld, dat zijn de heidenen, de niet- Joden. De wereld, de mensen die er van gehoord hadden dat Jezus in Israël wonderen deed, heeft hem niet aangenomen. Dan wordt er duidelijk gemaakt hoe zowel **de heidenen als de Joden** in Gods nieuwe verbond **in Christus** komen. Er staat: Doch **allen**. Wie zijn die **allen**? Dat zijn de **allen** van vers 9, 10, de heidenen, en de Joden van vers 11. De **“doch allen”** vers 12, heeft te maken niet alleen met vers 11, maar ook met 9 en 10! **Johannes 1:12:** *“Doch **allen**, die hem aangenomen hebben, **hun** heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden, **hun**, die in zijn naam geloven; **die niet uit bloed, noch uit de wil eens mans, doch uit God geboren zijn.**”*

Niet uit een bloedrelatie met je ouders , noch door de wil van iemand anders, nog uit de wil van een man kom je in Gods nieuwe verbond, maar alleen doordat je uit God geboren wordt; en dat doe je door Jezus zelf aan te nemen! (vers 12)

Ook Paulus betoogt met nadruk in zijn brief aan de Galaten: niet bloedverwantschap, niet lijfelijke afstamming, maar het geloof is de beslissende factor. We lezen in **Galaten 3:7:**

*“Gij bemerkt dus, dat zij, **die uit het geloof zijn**, kinderen van Abraham zijn.”*

De evangeliën verhalen hoe ook Johannes de Doper zich al fel keert tegen hen die zich menen te kunnen beroepen op hun afstamming van Abraham:

Matteus 3:9, Lucas 3:8:

“Brengt dan vruchten voort, die aan de bekering beantwoorden. En gaat niet bij uzelf zeggen: Wij hebben Abraham tot vader, want ik zeg u, dat God bij machte is uit deze stenen Abraham kinderen te verwekken.”

Johannes confronteert hun: “Nee, Bekeert u! Je bent geen kind van Abraham, dat betekent niets. Die Abrahamskinderen kan God wel uit stenen maken.

Geen aardse, maar geestelijke kinderen wil de Here. Bekering is het, en breng dan vrucht voort die aan die bekering beantwoordt.”

Hier wordt de lijfelijke afstamming, de bloedverwantschap, gerelativeerd en doorkruist op een wijze zoals dat in Israël nog niet het geval was.

Over Abraham zelf lezen we in **Romeinen 4** en met name in vers **11, 12**:

“En het teken der besnijdenis ontving hij als een zegel der gerechtigheid van dat geloof, dat hij in zijn onbesneden staat bezat. Zo kon hij dus een vader zijn van alle onbesneden gelovigen, opdat hun de gerechtigheid zou worden toegerekend, en een vader van de besnedenen, voor hen namelijk, die niet alleen uit de besnijdenis zijn, maar die ook treden in het voetspoor van het geloof, dat onze vader Abraham in zijn onbesneden staat bezat.”

Abraham is dus een vader van **alle** onbesneden gelovigen, **en** van de besnedenen **die treden in het voetspoor van het geloof van Abraham**.

Dus een vader van **alle gelovigen!** De besnijdenis alleen is dus niet genoeg, ja, is zelfs niet eens nodig!

Als men dus spreekt over kinderen van gelovigen als “verbondskinderen” is dat een ten onrechte toepassen van een Oud Testamentische notie op een Nieuw Testamentische gemeente.(2) Dat geboorte uit christelijke ouders en opgroeien in een christelijk gezin een voorrecht is, laat zich duidelijk uit de Bijbel aantonen en wordt door de praktijk bevestigd. Dat de natuurlijke geboorte het kind in een bijzondere positie met God brengt is met boven genoemde teksten duidelijk in strijd.

In het tweede, het nieuwe verbond kún je niet opgenomen worden door geboorte. Je wordt dus ook niet in het nieuwe verbond in Zijn bloed ingelijfd als je ouders wedergeboren christenen zijn.

Het is niet zo, dat kleine kinderen er “niet bij horen”.

Die zijn geheiligd in de gelovige vader of moeder, zo maken ze direct deel uit van de gemeente van Christus.

Maar niet zondermeer voor de rest van hun leven.

Ze zullen hun eigen keuze moeten maken, ze hebben hun eigen verantwoordelijkheid. God heeft ze al gekend vóórdát ze geboren waren, Hij kent ze, en wacht op ze, maar ze moeten zelf “opstaan en naar de Vader gaan” **Lucas 15: 11- 32**. Dan worden ze als zoon of dochter aangenomen.

Galaten 3: 26,27: *“Want gij zijt allen zonen van God, door het geloof in Christus Jezus. Want gij allen, die in Christus gedoopt zijt, hebt u met Christus bekleed”*

We lezen hier drie dingen:

- Er moet geloof in Christus Jezus zijn.
- Je moet in Christus gedoopt zijn.
- Je hebt jezelf met Christus bekleed.

Ook hier komt de juiste volgorde naar voren:

Geloof, doop, jezelf bekleden met Christus.

Dit is de weg om ingelijfd te worden in het nieuwe verbond.

Het symbool van het nieuwe verbond is niet in de eerste plaats de doop, maar de Avondmaalsbeker. Dit zijn de woorden van Jezus zelf:

Lucas 22: 20 NBV: *“Zo nam hij na de maaltijd ook de beker, en zei: Deze beker, die voor jullie wordt uitgegoten, is het **nieuwe verbond** dat door mijn bloed gesloten wordt.”*

Het is dan ook volkomen terecht en Schriftuurlijk, dat het avondmaal alleen gevierd wordt met mensen die Jezus Christus als hun persoonlijke verlosser belijden.

De doop is het teken van **inlijving** in dat nieuwe verbond.

De doop geeft het met Hem in zijn dood verbonden willen zijn weer.

Symbool van met Hem gekruisigd, begraven en opgestaan zijn.

Dit verbond in Christus bloed, is een verbond waarin de Heilige Geest centraal staat en niet de letter van de wet. Gods Geest moet het leven regeren.

2 Kor. 3:6 NBV: *“Hij heeft ons geschikt gemaakt om het nieuwe verbond te dienen: niet het verbond van een geschreven wet, maar dat van zijn Geest. Want de letter doodt, maar de Geest maakt levend.”*

We mogen dan leven in de vrijheid die Christus voor ons verworven heeft. **Galaten 5:1**

NBV: *“Christus heeft ons bevrijd opdat wij in vrijheid zouden leven; houdt dus stand en laat u niet opnieuw een slavenjuk opleggen.”*

De stelling: “*de doop is in de plaats van de besnijdenis gekomen*” vindt in het Nieuwe Testament slechts twijfelachtige steun. De Heidelbergse Catechismus voert als bewijstekst **Kolossenzen 2:11** aan, waarin besnijdenis en doop samen genoemd worden. Wanneer we de tekst echter in zijn verband lezen, dan blijkt dat deze tekst de stelling niet steunt, maar weerspreekt.

Kolossenzen 2:10 – 13 luidt aldus:

“en gij hebt volheid verkregen in Hem, die het hoofd is van alle overheid en macht. In Hem zijt gij ook met een besnijdenis, die geen werk van mensenhanden is, besneden door het afleggen van het lichaam des vlezes, in de besnijdenis van Christus, daar gij met Hem begraven zijt in de doop. In Hem zijt gij ook mede opgewekt door het geloof aan de werking Gods, die Hem uit de doden heeft opgewekt. Ook u heeft Hij, hoewel gij dood waart door uw overtredingen en onbesnedenheid naar het vlees, levend gemaakt met Hem, toen Hij ons al onze overtredingen kwijtschold.”

Dit gedeelte begint met te stellen dat we tot volheid gebracht zijn.

Van verloren zondaars zijn we gemaakt tot kinderen van God, en in Christus in een positie van volmaaktheid voor God gebracht. God ziet ons nu in Christus aan, zonder dat ons iets ontbreekt. Dit wordt uitgewerkt in vier punten:

- Want we zijn besneden in Christus;
- Daar we begraven zijn in de doop met Christus;
- Omdat we door het geloof opgewekt zijn met Christus;
- En levend gemaakt met Christus.

Let wel, er staat dus niet: “besneden in de doop”, of iets dergelijks, maar besneden **in** of **met** Christus. In Hem is het oordeel aan ons zondaars, voltrokken. Vervolgens wordt er gezegd dat deze besnijdenis “*geen werk van mensenhanden is.*” Daar kan dus onmogelijk de lichamelijke besnijdenis op de achtste dag mee bedoeld zijn, want die is wel het werk van mensenhanden.

Dr. K. Blei (3) wijst op de mogelijkheid dat “De besnijdenis van Christus” betekent: *de door Christus zelf ondergane besnijdenis*. Dat er dus Christus kruisdood mee bedoeld is. Gaan we van deze uitleg uit, dan betekent **Kolossenzen 2:11-12**: in Christus kruisdood zijn wij ook gestorven, is aan ons oude bestaan (het lichaam des vlezes) een einde gekomen. Zijn kruisdood bevestigt de vernieuwing van ons bestaan – en in de doop is dat tot uitdrukking gekomen, concreet op ons toegepast.

Van een rechtstreekse overeenkomst tussen doop en Joodse besnijdenis is dan geen sprake meer.

Een andere benadering en waardevolle aanvulling is deze:

Paulus heeft het over een “besnijdenis die geen werk van mensenhanden is”

Dat kan alleen maar de “besnijdenis van het hart” zijn, waarover Mozes al gesproken had in **Deuteronomium 10:16; 30:6**:

“Besnijdt dan de voorhuid uws harten en weest niet meer hardnekkig.

En de Here uw God, zal uw hart en het hart van uw nakroost besnijden, zodat gij de Here uw God, liefhebt met geheel uw hart en met geheel uw ziel, opdat gij leeft.”

Het volk Israël kent de lichamelijke besnijdenis. Die ondergaan alle jongetjes, omdat ze in Israël geboren zijn. Daarnaast is er een geestelijke besnijdenis, die krijg je wanneer je je met hart en ziel tot God bekeert. **Jeremia 4:4:**

“ besnijdt u voor de Here en doet weg de voorhuid van uw hart, gij mannen van Juda en inwoners van Jeruzalem, opdat mijn gramschap niet uitsla als een vuur en onuitblusbaar brande om de boosheid uwer handelingen.”

Jezus is niet alleen gekomen om onze zonden te dragen, maar ook om ons van binnenuit te veranderen, om onze harten “te besnijden.” Daarvan is de doop het teken, je bent tot bekering gekomen, je hebt je oude leven afgelegd.

De doop is eigenlijk een begrafenisplechtigheid, zegt Paulus, je draagt het oude leven naar het graf.

Maar er is ook een opstandingsplechtigheid, je staat op tot een nieuw leven.

Nogmaals; de doop staat helemaal los van de gewone besnijdenis. (4)

Dat blijkt wel uit het volgende, Bijbelse voorbeeld:

We lezen dat Timoteüs, de medewerker van Paulus, een Joodse moeder en een Griekse vader had. Hij was als jongetje niet besneden. Nadat hij tot bekering was gekomen, was hij wel gedoopt. Op een zeker moment besnijdt Paulus hem alsnog. Als de doop in de plaats van de besnijdenis was gekomen, dan kón dat helemaal niet, dan mócht dat ook niet! Waarom deed hij dat?

Om de ingang van het evangelie bij de Joden niet te belemmeren.

We lezen in **Handelingen 16:3:**

“Terwille van de Joden in die plaatsen, want iedereen wist, dat zijn vader een Griek was.”

Het moest duidelijk zijn dat Timoteüs zich met zijn geloof niet had onttrokken aan zijn volk. De gemeente komt dus niet in de plaats van Israël, dus komt de doop niet in de plaats van de besnijdenis.

Dit is van fundamenteel belang. Eeuwenlang is gedacht dat de rol van het volk Israël sinds de kruisiging van Jezus was uitgespeeld. Die gedachte werd onder andere ook gevoed als zou de doop in de plaats van de besnijdenis zijn gekomen. (5)

We kunnen deze vervangingsleer niet krachtig genoeg van de hand wijzen!

De besnijdenis is het teken van Gods verbond met Abraham en zijn volk Israël. Dat verbond is eeuwig.

In dat verbond zijn de God van Israël, het volk Israël, (tegenwoordig hetzelfde als het Joodse volk) en het land Israël “voor altoos” met elkaar verbonden. **Genesis 17:7,8:** *“Ik zal u uitermate vruchtbaar maken en u tot volken stellen, en koningen zullen uit u voortkomen. Ik zal mijn verbond oprichten tussen Mij en u en uw nageslacht in hun geslachten, tot een eeuwig verbond, om u en uw nageslacht tot een God te zijn. Ik zal aan u en uw nageslacht het land, waarin gij als vreemdeling vertoeft, het ganse land Kanaän, tot een altoos durende bezitting geven, en Ik zal hun tot een God zijn.”*

Het is nog steeds van kracht en dat blijft zo totdat God al zijn beloften aan zijn volk in vervulling heeft doen gaan. Als een teken van **dat** verbond laten de Joden hun jongetjes besnijden. Nog steeds.

De God van Israël heeft met zijn volk ook een **nieuw** verbond gesloten: aan het kruis van Golgotha. Door Jezus mogen Joden in een nieuwe relatie treden met God als de Hemelse Vader. Ook de heidenen mogen tot dat nieuwe verbond toe treden. God wil ook hun Hemelse Vader zijn. Daarom laten Joden en niet –Joden die hun leven aan Jezus de verlosser hebben gegeven, zich dopen.

Nog steeds.

Een van van de eerste ‘bewijsteksten’ waar het doopformulier mee komt is:
Romeinen 5:18,19:
“Derhalve, gelijk het door een daad van overtreding voor alle mensen tot overtreding gekomen is, zo komt het ook door een daad van gerechtigheid voor alle mensen tot rechtvaardiging ten leven. Want gelijk door de ongehoorzaamheid van één mens zeer velen zondaren geworden zijn, zo zullen ook door de gehoorzaamheid van één zeer velen rechtvaardigen worden.”

Het doopformulier verwerkt dit als volgt:

“want evenals zij (de kinderen) zonder het te weten deel hebben aan de veroordeling in Adam, zo worden zij ook zonder het te weten in Christus uit genade tot Gods kinderen aangenomen.”

Is dat zo? Laten we kijken wat deze tekst ons te zeggen heeft, uiteraard binnen het verband waarin hij staat. Het gaat over de overeenkomst tussen Adam en Christus; in Adam ontvangen wij alles van Adam, in Christus ontvangen wij alles van Christus. In Adam ging alles verloren, door de ongehoorzaamheid van één mens zijn wij allen zondaren geworden. Door hem kwam de zonde binnen en door de zonde de dood, en vanaf dat moment heeft de zonde over het menselijk geslacht geheerst ten dode. Maar nu breekt er licht door! Door de gehoorzaamheid van een Ander kunnen wij rechtvaardigen worden. Waar de zonde toenam, nam de genade nog veel sterker toe en zoals de zonde als koning heerste in de dood, zo kan nu ook de genade heersen door rechtvaardigheid ten eeuwigen leven door Jezus Christus, onze Here. **Romeinen 5:21.** Adam brengt ons tot wanhoop, Christus is onze hoop!

Ons probleem is echter, dat wij als zondaren geboren zijn; hoe kan die zondige geslachtslijn dan afgesneden worden? Paulus begint in **Romeinen 6** met de vraag: *“Mogen wij bij de zonde blijven?”* Zijn hele wezen komt tegen deze gedachte in opstand. *“Volstrekt niet!”* roept hij uit. *“Immers, hoe zullen wij die der zonde gestorven zijn, daarin nog leven?”* Maar dan heeft God zeker ook afdoende maatregelen getroffen om ons vrij te maken van de zonde. Waar wij in Adam geboren zijn, hoe kunnen wij daar ooit uitkomen? Er is maar één oplossing: omdat wij door onze **geboorte** in Adam zijn, moeten wij door de **dood** uit hem worden weggenomen.

Om van onze zondige natuur af te komen, moeten wij ons leven verliezen.

De slavernij aan de zonde kregen wij mee met onze geboorte; wij kunnen er alleen van bevrijd worden door te sterven.

Die weg heeft God voor ons geopend. De dood is het geheim van onze bevrijding: *“Wij zijn der zonde gestorven.”* **Romeinen 6:2.**

Maar, hoe kunnen wij dan sterven?

Sommigen hebben hun uiterste best gedaan om van dat zondige leven af te komen, maar ze hebben ontdekt hoe hardnekkig het is. Wat is de oplossing?

Het is de erkenning van het feit, dat God met ons zondige leven “in Christus” afgedaan heeft.

Dat zegt Paulus in het volgende vers: **Romeinen 6:3:**

“Of weet gij niet, dat wij allen, die in Christus Jezus gedoopt zijn, in Zijn dood gedoopt zijn? Wij zijn dan met Hem begraven door de doop in de dood, opdat, gelijk Christus uit de doden opgewekt is door de majesteit des Vaders, zo ook wij in nieuwheid des leven zouden wandelen.”

De Here Jezus nam ons met zich mee in Zijn dood en dat geldt evenzeer voor Zijn opstanding. Wij zijn er op grond van **1 Korinte 1:30** zeker van, dat wij in Christus zijn. In **1 Korinte 15:45-47**, lezen wij iets meer over de uitwerking hiervan: Daar worden twee merkwaardige benamingen voor de Here Jezus gebruikt. Hij wordt daar “*de laatste Adam*” en tevens “*de tweede mens*”

genoemd. Als laatste Adam vat Christus het gehele menselijke geslacht in zich samen, als tweede mens is Hij het hoofd van een nieuw geslacht.

Toen de Here Jezus aan het kruis hing, hing Hij daar als de laatste Adam. In Hem werd het hele geslacht van Adam, waar wij ook toe behoren, samengevat en *weggedaan*. Als laatste Adam maakte Hij een einde aan het oude geslacht.

Als tweede mens is Hij het begin van het nieuwe geslacht. In Zijn opstanding treedt Hij naar voren als de tweede mens en ook *dán* zijn wij in Hem.

Romeinen 6:5: “*want indien wij samengegroeid zijn met hetgeen gelijk is aan Zijn dood, zullen wij het ook zijn met hetgeen gelijk is aan Zijn opstanding*”

Wij zijn in de laatste Adam gestorven, wij leven nu in de tweede mens.

Zo is het kruis de kracht Gods, die ons overzet van Adam in Christus.

De **on gehoorzaamheid** van Adam staat in groot contrast met de **gehoorzaamheid** van Christus!!

En gehoorzaamheid is een daad van:

- Je wil en verstand
- Je eigen keuze,

Dat is niet “*zonder het te weten*” zoals het doopformulier ons wil doen geloven, maar wat in geloof en *zeker weten* in gehoorzaamheid aangenomen moet worden. Gehoorzaamheid is de sleutel tot de volle zegen, en een onmisbaar element in onze wandel met God.

Gehoorzaamheid is een activiteit waar een christen hard aan moet werken, waar je soms door schade, schande en verdriet tot overgave gebracht moet worden; zo kan God ons **leren** te gehoorzamen.

Christus is ons daarin voorgegaan: **Hebreeën 5:8:**

“*en zo heeft Hij, hoewel Hij de Zoon was, de gehoorzaamheid geleerd uit hetgeen Hij heeft geleden, en toen Hij het einde had bereikt, is Hij voor allen, die Hem gehoorzamen een oorzaak van eeuwig heil geworden.*”

Bekering en geloof gaat via ons bewustzijn, we moeten in staat zijn te leren beseffen wat deze **genade** voor ons persoonlijk betekent; een 0 verdienen, en een 10 krijgen. Gratis; voor niets!

Romeinen 5:18,19, is dan eerder een bevestiging van de Christelijke doop in water, dan van de kinderdoop. Wij kunnen ons niet eerder laten dopen voordat wij beseffen dat wij in Christus gestorven en met Hem begraven zijn. Een kind kan dat besef nog niet hebben. Wij dalen af in het water, omdat wij weten dat wij in Gods oog reeds gestorven zijn. Dat betuigen wij in de doop.

God stelt ons een duidelijke en eenvoudige vraag: “Christus is voor jou gestorven, en Ik heb je in Hem besloten, wat is daarop je antwoord?”

Ik kan dan alleen maar zeggen: “Here, ik geloof dat ik met U gekruisigd ben; nu zeg ik ja op de dood en begraving die daaraan verbonden zijn.”

Zo mag ik door het water heen opstaan als een nieuw mens.

Een Bijbels gegeven dat vanouds met voorliefde wordt aangehaald om de kinderdoop te verdedigen, is het feit dat er enige malen melding gemaakt wordt van de doop van “hele huizen” waar dan ook pasgeboren kinderen bij zouden horen, al wordt dat niet met zekerheid bevestigd. Het is van belang dit zorgvuldig te onderzoeken.

Verschillende keren lezen we in het Nieuwe Testament dat iemand tot geloof komt “*Met al de zijnen,*” of “*met zijn gehele huis,*”

Handelingen 18:8: Crispus, liet zich dopen met zijn “gehele huis.”

Handelingen 10:44-48: Cornelius liet zich dopen met zijn “gehele huis.”

Handelingen 16:15: Lydia de purperverkoopster “en haar huis.”

Handelingen 16:31-34: De gevangenbewaarder “met al de zijnen.”

1 Korinthe 1:16: En het gezin (huis) van Stefanus.

Laten we beginnen met een voorbeeld hoe iemand door middel van zijn burens tot bekering komt: **Handelingen 18:7,8:**

“En hij(Paulus) vertrok vandaar en kwam in het huis van iemand, genaamd Titius Justus, die God vereerde, wiens huis naast de synagoge stond. En Crispus, de overste der synagoge, kwam tot geloof in de Here met zijn gehele huis, en vele van de Korintiërs, die hem hoorden, geloofden en lieten zich dopen.”

We lezen hier hoe Paulus het Evangelie predikte in het huis van Titius Justus, die burens en vrienden uitgenodigd had om te komen horen. Daardoor kwam Crispus, de overste der synagoge tot geloof **met** zijn gehele huis omdat zij het woord van God **hoorden**, en met hen vele aanwezigen, waarna ze zich lieten dopen.

Laten we nu zien wat er gezegd wordt over het huis van Cornelius.

In **Handelingen 10:2** wordt ons verteld: “*Cornelius was een Godvruchtig man, een vereerder van God met zijn gehele huis.*” Dat wil zeggen, al de leden van zijn huishouden waren godvrezende mensen, en over **deze** mensen gaat het hier. In vers **33** zegt Cornelius tegen Petrus, voordat deze het woord neemt:

“Wij zijn dan nu allen aanwezig voor het aangezicht van God, om te horen al wat u door de Here opgedragen is.”

Dit wijst er op, dat allen die aanwezig waren ook de boodschap van Petrus konden **horen**. In de verzen **44-46** lezen we hoe de Heilige Geest op **allen** viel die daar aanwezig waren.

Dit duidt er op, dat allen die daar aanwezig waren naar de boodschap van Petrus konden **luisteren**, maar ook door geloof, als gevolg van die boodschap, de Heilige Geest konden ontvangen, en dat ze in tongen konden spreken.

In feite was het nu **juist op deze gronden** dat Petrus hen aanvaardde om gedoopt te worden, want in de verzen **46** en **47** lezen we:

“Toen merkte Petrus op: Zou iemand het water kunnen weren, om dezen te dopen, die evenals wij de Heilige Geest hebben ontvangen?”

Als men uit deze teksten de conclusie zou kunnen trekken dat er ook zuigelingen gedoopt zouden zijn, moet men evenzeer tot de conclusie komen dat deze zelfde kleine kinderen in tongen spraken en God groot maakten!

Als we nu de verschillende stukjes informatie bij elkaar leggen die we over het huis van Cornelius verzameld hebben, dan komen we het volgende over hen te weten:

Allen waren godvrezend.

Allen hoorden de boodschap van Petrus, en kwamen tot bekering.
Allen ontvingen ze de Heilige Geest en spraken in tongen en loofden God.
Allen werden behouden.
Allen lieten zich dopen.

Het is duidelijk dat al deze mensen voldeden aan de Nieuw Testamentische voorwaarden over de doop, en dat er geen pasgeboren kinderen onder hen waren.

Petrus verdedigt later de doop van de onbesneden Cornelius met een verwijzing naar het feit dat God aan die Romein het geloof had gegeven: *“Hoe zou ik dan bij machte zijn geweest, God tegen te houden?”* **Handelingen 11:17.**

Zo werd ook Lydia de purperverkoopster uit Tyatira gedoopt “en haar huis” want zij: *“**Hoorde toe, en de Here opende haar hart, zodat zij aandacht schonk aan hetgeen door Paulus gezegd werd.**”*

Waar geen geloof is, kan geen doop zijn!

Zo was het bij de eerste verbreiding van het evangelie en zo is het nu nog.

Laten we nu verder gaan met die andere gebeurtenis waarover het Nieuwe Testament vertelt dat daar in een keer een heel “huis” gedoopt werd.

Dit wordt verhaald in **Handelingen 16**. Het is het huisgezin van de gevangenvaarder van Filippi. Als gevolg van een bovennatuurlijke aardbeving die de gevangenisdeuren opende en Paulus en Silas en de andere gevangenen bevrijdde, kwam er grote vrees over de gevangenvaarder en wilde hij weten hoe hij gered kon worden.

We lezen dit in **Handelingen 16:29-34**:

“En hij (de cipier) liet licht brengen, sprong naar binnen en wierp zich bevende over al zijn leden, voor Paulus en Silas neder. En hij leidde hen naar buiten en zeide: Heren, wat moet ik doen om behouden te worden?”

*En zij zeiden: Stel uw vertrouwen op de Here Jezus en gij zult behouden worden, gij en uw huis. **En zij spraken het Woord Gods tot hem in tegenwoordigheid van allen die in zijn huis waren.** En in dat zelfde uur van de nacht nam hij hen mede om hun striemen af te wassen, en hij liet zichzelf en al de zijnen terstond dopen. En hij bracht hen naar boven in zijn huis en richtte een tafel aan, en hij verheugde zich, dat hij met zijn gehele huis tot geloof in God gekomen was.”*

Wanneer we dit verslag zorgvuldig bestuderen, zien we dat de gevangenvaarder en de leden van zijn huisgezin allen drie ervaringen gemeen hadden. We lezen in vers **32**, dat Paulus en Silas:

“Het woord Gods tot hen spraken in tegenwoordigheid van allen die in zijn huis waren.

Dat wil zeggen, dat **al** de leden van zijn huisgezin de boodschap van het evangelie **hoorden**.

In vers **33** lezen we dat de gevangenvaarder: *“Zichzelf en al de zijnen terstond liet dopen.”*

Dat wil zeggen; **al** de leden van het huisgezin die het evangelie **gehoord** hebben, lieten zich “terstond” dopen.

In vers **34** lezen we dat de gevangenvaarder: *“Zich verheugde dat hij met zijn gehele huis tot geloof in God gekomen was.”*

Dat wil zeggen **al** de leden van zijn huisgezin die het evangelie hebben **gehoord**, geloofden in God. Hiervan leren we dus, dat al de leden van het huisgezin van de gevangenvaarder niet alleen werden gedoopt, maar dat ze allen ook de boodschap van het evangelie **hoorden en geloofden**.

Dit laat ons zien, dat ze allen voldeden aan de voorwaarden die het Nieuwe Testament voor de doop stelt, en dat er zich geen pasgeboren kinderen onder hen bevonden.

Noch in het huisgezin van Crispus, Lydia, Cornelius of de gevangenebewaarder van Filippi, noch op een andere plaats in het Nieuwe Testament wordt er zelfs maar gesuggereerd dat er pasgeboren kinderen voor de doop in aanmerking zouden komen.

Ook in de “huisteksten” gaat het om mensen die het Evangelie **hoorden**, zich **bekeerden**, **geloofden** en zich **lieten dopen**.

Het nieuwe verbond kent niet anders, je wordt pas gedoopt **nadat** je tot geloof gekomen bent.

Het staat er een beetje vreemd tussen in het Doopformulier:
“En Christus heeft zelf de kinderen omhelsd, de handen opgelegd en gezegend.”
Toch worden al vanouds Jezus woorden: *“Laat de kinderen ongemoeid, belet ze niet bij mij te komen, want het koninkrijk van de hemel behoort toe aan wie is zoals zij”* **Matteüs 19:14, Marcus 10:14, Lucas 18:16. NBV.**

als motief voor de kinderdoop gebruikt. Een gedachtegang die misschien wel voor de hand ligt. Tenminste; voor wie van het goed recht van de kinderdoop tevoren al overtuigd is! Want over de doop wordt in deze passage niet gesproken. Allicht niet, zeggen de voorstanders van kinderdoop over dit laatste. Er kan immers pas gedoopt worden na Pasen en Pinksteren! Maar, zo voegen ze er aan toe, de evangelisten hebben toen ze naderhand dit verhaal overleverden vast ook wel aan de doop gedacht. Er wordt verteld: Jezus legt de tot Hem gebrachte kinderen de handen op. Hij “zegt” ze, daarmee betuigt Hij immers zijn verbondenheid met deze kleinen. Die zegen betekent: toezegging van het Koninkrijk. Heeft dat niet rechtstreeks met de doop te maken?

We zien dat ook hier getracht wordt om in deze Bijbelpassages een “verbondsmatig” denken in te voeren. Ouders brengen kinderen tot Jezus. Opvallend is dat er helemaal niet staat dat het ouders, of moeders zijn, die de kinderen tot Jezus brengen. Die kunnen dat wel geweest zijn, maar zeker is dat niet. Die kinderen werden alleen met deze bedoeling gebracht: *“Ze wilden dat Hij hun de handen zou opleggen en zou bidden.”* **Matteüs 19:13. NBV.** Daarom alleen al, is het wat voorbarig het bericht te lezen als een “verbondsmatige” samenhang tussen de generaties.

De kern van het verhaal ligt in Jezus eigen woorden. Daarin gaat het, naar aanleiding van de tot Hem gebrachte kinderen, over wie is **zoals zij**, over hen die het Koninkrijk Gods ontvangen als een kind. Jezus stelt de kinderen tot voorbeeld: kinderen zijn ontvankelijk, open. Dat is de kern van het geloof: je open stellen voor Hem!
Zo moet je het Koninkrijk ontvangen; je komt het Koninkrijk niet binnen *omdat* je een kind bent, maar wanneer je je opstelt *als* een kind. Jezus zegende de kinderen en heeft voor ze gebeden, maar doopte ze niet. Ze mogen bij Hem komen, wie de kinderen bij Hem vandaan houdt, doet Hem verdriet en doet de kinderen tekort.

Ze mogen bij hem komen, hoe jong ze ook zijn, ze mogen van Hem horen. Hij houdt van ze en dat mogen ze weten,voelen. Dit is de boodschap van de kinderzegening.
Wie dit verhaal leest als een zinspeling op de kinderdoop, loopt gevaar aan deze boodschap voorbij te gaan.

We kunnen ons voorstellen dat je de geboorte van een kind niet ongemerkt wilt laten voorbij gaan. Dat je wilt laten merken, in de gemeente, voor het aangezicht van God, dat je dit kind van Hem hebt gekregen. Daarom wordt in een gemeente die uitgaat van de christelijke doop op het geloof, de kinderen “opgedragen,” gebracht bij die zelfde Here Jezus, en wordt met de gemeente voor ze gebeden en wordt samen met de ouders Gods zegen over hen uitgesproken. Zo mogen we tot uitdrukking brengen dat God deze kinderen al zelfs voor ze geboren zijn op het oog heeft, ze kent. Hij zegt dan al **ja** tegen deze kinderen, zijn Zoon is er al voor aan het kruis gegaan, nog voordat hij of zij daarop kan antwoorden en tot geloof komt.
“Wij hebben lief, omdat God ons het eerst heeft liefgehad.”

1 Johannes 4:19. NBV.

Op de eerste Pinksterdag zegt Petrus: **Handelingen 2:38,39:**
*“Bekeert u en een ieder late zich dopen op de naam van Jezus Christus, tot vergeving van uw zonden, en gij zult de gave des **Heiligen Geestes** ontvangen. Want voor u is de belofte en voor uw kinderen en voor allen die verre zijn, zovelen als de Here, onze God, er toe roepen zal.”*

De belofte waarover dit vers spreekt, is niet het verbond of de doop, zoals we duidelijk kunnen lezen. Het is onmogelijk om deze tekst aan te wenden om de kinderdoop te rechtvaardigen. Toch wordt hij hiervoor gebruikt in het doopformulier, het is een van de teksten die uit zijn verband gehaald is om de leer over de kinderdoop te onderbouwen. De belofte in dit vers en in de hierna volgende, is duidelijk en aantoonbaar de persoon van de Heilige Geest, de Trooster. Jezus zelf had het beloofd:

Lucas 24:49: *“En zie ik doe **de belofte** mijns Vaders op u komen. Maar gij moet in de stad blijven, totdat gij bekleed wordt met kracht uit den hoge.”*

Het is duidelijk dat hier over de **Heilige Geest** gesproken wordt als “de belofte” net als in de volgende teksten.

Handelingen 1:4: *“En terwijl Hij met hen aanzat, gebod Hij hun Jeruzalem niet te verlaten, maar te blijven wachten op **de belofte** van de Vader, die gij (zijde Hij) van Mij gehoord hebt.”*

Handelingen 2:33: *“Nu Hij dan door de rechterhand Gods verhoogd is, en **de belofte** des **Heilige Geestes** van de Vader ontvangen heeft, heeft Hij dit uitgestort, wat gij en ziet en hoort.”*

Galten 3:14: *“Zo is dan de zegen van abraham tot de heidenen gekomen in Jezus Christus, opdat wij **de belofte** des **Geestes** ontvangen zouden door het geloof.”*

Efeze 1: 13: *“In Hem zijt ook gij, nadat gij het woord der waarheid, het evangelie uwer behoudenis, hebt gehoord; in Hem zijt gij, toen gij gelovig werd, ook verzegeld met de **Heilige Geest der belofte**.”*

Na dit overdadige schriftbewijs zal het duidelijk zijn, dat ze op die Pinksterdag de belofte van de Heilige Geest ontvangen, en waar **Handelingen 2:38** het ook over heeft; de *gaven* van de Heilige Geest. Wat hoorden en zagen de mensen? Ze zagen tongen als van vuur en ze begonnen in andere talen te spreken. Vers **6** zegt, dat de mensen op dat geluid afkwamen. Dan horen ze Petrus zeggen: Dat wat jullie *zien en horen* is de belofte; de vervulling met de Heilige Geest.

Om deze gave te ontvangen moet men zich echter eerst bekeren, daarover spreekt vers **47:**
“En dat in zijn naam moest gepredikt worden bekering tot vergeving van zonden aan alle volken, te beginnen in Jeruzalem.”

De belofte; “Voor u en uw kinderen” wordt nader uitgewerkt in de woorden: “Zovelen als de Here, onze God, er toe **roepen** zal” Uit de context blijkt duidelijk dat bekering en doop en het ontvangen van de Heilige Geest, in deze volgorde, onlosmakelijk met dit **roepen**

verbonden zijn. Maar, zegt Petrus verder: God belooft ook dat Hij zijn Geest ook wil uitstorten over onze kinderen, ons nageslacht, de generaties die na ons komen. Maar ze ontvangen de Geest niet automatisch. Ook zij zullen eerst bewust tot geloof moeten komen. Ook voor hen geldt de oproep:
“Bekeert u, en een ieder van u late zich dopen.”

Een ander argument dat ter verdediging van de kinderdoop wordt aangevoerd, is dat de kinderen geheiligd zijn in de ouders en daardoor gedoopt mogen worden. De bewijsvoering daarvoor wordt gehaald uit **1 Korintiërs 7:14**:
“Want de ongelovige man is geheiligd in zijn vrouw en de ongelovige vrouw is geheiligd in de broeder. Anders zouden immers uw kinderen onrein zijn, doch nu zijn zij heilig.”

Paulus heeft het hier over de problematiek van het huwelijk tussen een christen en een niet-christen, en bepleit hier om een dergelijke huwelijksverbintenis zo mogelijk in stand te houden. Het initiatief tot scheiding mag, zo stelt hij, in elk geval niet van de gelovige partner uitgaan. Hier wordt over de doop als zodanig niet gesproken, maar kan er toch niet aan gedacht worden? Kan men door de hier genoemde “heiligheid” van de kinderen stellen dat ze er “dus” al bijhoren? Opgenomen in het nieuwe verbond, omdat vader of moeder daar ook bij hoort? Mogen ze daarom al worden gedoopt?

Ik meen dat deze vragen ontkennend moeten worden beantwoord.

De bovengenoemde gevolgtrekking zou dan ook met betrekking tot de genoemde volwassenen, de ongelovige man of vrouw, moeten gelden.

Die zouden dan ook zonder meer gedoopt kunnen worden omdat ook zij “geheiligd” zouden zijn in de man of vrouw. Maar dat is onmogelijk, want in een adem zegt Paulus dat deze partners “ongelovig” zijn en verlossing nodig hebben.

1 Korintiërs 7:15,16:

“Maar indien de ongelovige haar verlaat, laat hij haar verlaten. De broeder of zuster is in dit geval niet gebonden; tot vrede heeft God u geroepen. Want hoe kunt gij weten, vrouw, dat gij uw man kunt redden? Of hoe zult gij weten, man, dat gij uw vrouw zult redden?”

Het zou ook volkomen in strijd zijn met wat wij in het Nieuwe Testament lezen over de doop van volwassenen.

De doop suggereert de opstanding met Christus in een nieuw leven. Dat betekent dat we tot Zijn kinderen aangenomen en mede-erfgenamen zijn in Christus. Dat kan toch nooit voor een ongelovige gelden!? Zelfs niet voor een ongelovige die geheiligd is in de gelovige partner. Evenmin geldt dat dan voor de kinderen.

Verder is het hier typerend dat de kinderen gelijkgesteld worden aan de *ongelovige*, namelijk: als de ongelovige niet geheiligd zou zijn, dan zouden de kinderen ook niet geheiligd zijn. Alleen omdat de ongelovige geheiligd is door de *gelovige* partner zijn ook de kinderen geheiligd.

Onze kinderen zijn heilig.

Ten opzichte van onze kinderen zullen wij ook ons standpunt moeten bepalen. Omdat deze vragen rondom onze kinderen zeer belangrijk zijn, wil ik hier uitgebreider dan in de vorige hoofdstukjes op ingaan.

Het is duidelijk, dat wij onze kleinen niet laten dopen. Toch willen wij hun een zegen meegeven, die Bijbels verantwoord is. We hebben gelezen dat het heil van de gelovige huwelijkspartner naar de ongelovige stroomt, en de zegen van de gelovige ouders vloeit naar het kind, dat in hen geheiligd is. De kinderdoop gaat volgens het doopformulier van de gedachte uit, dat kinderen van gelovigen in zonde ontvangen en geboren zijn en daarom aan Gods toorn, ja aan het eeuwig oordeel onderworpen zijn.

Tegelijkertijd vraagt men echter aan de ouders te belijden dat hun kinderen in Christus geheiligd zijn en daarom als lidmaten der gemeente behoren gedoopt te worden.....

Dat is een hinken op twee gedachten.

Wanneer onze kinderen aan het eeuwig oordeel onderworpen zijn, *gaan* ze niet verloren, maar *zijn* ze verloren. Zij staan dan als “kinderen des toorns” te boek.

Dit stemt niet overeen met geheiligd zijn in Christus.

Daarom moet deze heiligheid volgens velen gezien worden als ‘sacramentele’ heiligheid.

Deze laatste uitdrukking te analyseren en haar betekenis vast te leggen, is ons niet gelukt. Ik heb begrepen dat de bedoeling is om de waarde van ‘heiligheid’ van onze kinderen door het woordje ‘sacramenteel’ te verminderen en de betekenis ervan te verzwakken.

Maar omdat sacramenten “heilige, zichtbare waartekens en zegels” zijn, moet de toevoeging ‘sacramenteel’ juist aangeven, dat deze heiligheid van de kinderen dubbel waar is en vaststaat!

Het zou dan immers een heiligheid zijn die door een heilig teken gegarandeerd wordt.

Onze kinderen zijn echter niet geheiligd in Christus, zoals het doopformulier leert, maar volgens de bovengenoemde tekst uit

1 Korintiërs 7:14, in de ouders.

Gelovigen zijn koningen en priesters in het rijk van God en hun kinderen zijn geen kleine verdoemelingen, zoals het doopformulier doet geloven, maar prinses en prinsessen, eveneens bestemd om te zijner tijd het koningschap te ontvangen.

Het huwelijk is een heilige, van God gewilde en geboden zaak.

Daarom zijn onze kinderen niet in zonde ontvangen, niet een erfdeel van de duivel, maar van de Heer. Wij brengen ze niet groot voor de tegenstander, maar voor God.

Daarom behoren de kinderen van gelovige ouders tot het werkteerrein van de Heilige Geest en niet van de machten van het kwaad.

De Bijbel zegt dat onze kinderen niet onrein zijn, maar heilig!

Heilig betekent afgezonderd tot heling. Apart gesteld onder de leiding van hun ouders, totdat zijzelf hun keuze hebben bepaald.

Geheiligd in de ouders.

Dat dit voor ouders geen geringe taak is, zal duidelijk zijn.

Alleen biddend om wijsheid, bescherming tegen het kwaad en om de kracht van de Heilige Geest, de Geest der belofte, die een onderpand is van onze erfenis, die we door mogen geven aan onze kinderen als ónze erfgenamen, in die kracht is het mogelijk!

Want onze kinderen komen op een duistere aarde, waarop de overste der wereld heerschappij voert. Zij worden vanaf de geboorte en misschien nog eerder door deze boze geesten bedreigd.

Deze trachten hen ziek, en tot een prooi van de zonde te maken, te binden of ze te beschadigen. Zo zijn er hele geslachten in de greep van bepaalde ziekte en zondemachten.

Van geslacht op geslacht leggen deze boze geesten beslag op de ouders en hun kinderen.

Daarom moet de onzichtbare band met het voorgeslacht dikwijls in de naam van Jezus verbroken worden. Daardoor wordt het kind losgemaakt van zijn geslacht en van de machten, die zijn familie geleid en onderdrukt hebben.

Heeft een kind gelovige ouders, dan nemen zij de leiding en bescherming van het kind op zich onder leiding van de Heilige Geest die in hen woont.

Jonge kinderen zijn in hun ouders geheiligd, zowel de kleine als de grote. Zoals vader en moeder voor kleding, voeding, onderwijs en de natuurlijke beschermers van het kind zijn, zo zijn zij dit ook in geestelijk opzicht.

Wij moeten ons heiligen voor onze kinderen, zoals de Heer dit voor ons deed: **Johannes 17:18,19**: “*Gelijk Gij Mij gezonden hebt in de wereld, heb ook Ik hen gezonden in de wereld; en ik heilig Mijzelf voor hen, opdat ook zij geheiligd mogen zijn in waarheid.*”

Jezus heiligde zich voor ons, Hij had zich van de wereld afgescheiden om ons te redden. Daarom kunnen wij als ouders ons geen enkele binding met het rijk de duisternis permitteren.. Als wij liegen, kunnen wij de leugermacht die onze kinderen aanvalt niet weerstaan. Als wijzelf een onrein leven leiden, en bijvoorbeeld geen weerstand kunnen bieden aan bepaalde TV programma's of internet sites, kunnen wij bij onze kinderen geen machten van onreinheid in Jezus naam verdrijven. Onze kinderen zijn geheiligd in de ouders dat wil zeggen: zij vinden in hun ouders een geestelijke bescherming tegen de machten der duisternis, terwijl zij hen ook leiden en onderwijzen in het heil van Jezus Christus. Ouders moeten daarom als het ware een duidelijk leesbare brief zijn van Jezus Christus, omdat de kleine kinderen zelf nog niet kunnen lezen, moeten ze ons kunnen lezen. En dan moeten er geen misverstanden ontstaan die belemmeren dat ze de Here Jezus leren kennen, want het heil van onze kinderen hangt af van onze geestelijke positie en onze activiteit in de hemelse gewesten.

Helaas groeien veel kinderen op in een omgeving, waar hun ziel besmeurd en besmet wordt, daar zij niet door het gebed en het christelijk voorleven van de ouders worden beschermd. Als deze zaken bij de ouders niet gevonden worden, waar zullen deze kleinen dan bescherming vinden?

Welke invloeden ondergaat het kind van een dronkaard en van een echtbreker?

Voor een ouder, die een kind niet heiligt, maar ontheiligt, niet zegt maar vervloekt, het in aanraking brengt met de machten der duisternis, geldt het woord des Heren: “*Het zou beter voor hem zijn, dat een molensteen om zijn hals was gehangen en hij verzwolgen was in de diepte der zee...*”

Komt het dan niet voor dat gelovige een kind hebben dat lichamelijk of geestelijk onder de invloedssfeer van Satan komt? Zeer zeker!

De demonen zijn wetteloos en vallen aan waar het maar mogelijk is.

Gelovige ouders moeten hierin niet berusten. Zij zullen in de naam van Jezus een tegenoffensief inzetten, wetend dat die met ons is, sterker is dan die tegen ons zijn. Helaas, is het vaak zo, dat wij de vijand pas opmerken, als hij zijn slag reeds geslagen heeft. Maar wij strekken ons ook in die worsteling naar de volmaaktheid uit.

Onze kinderen leven nog een natuurlijk leven, dat van deze aarde, maar als ouders zonderen wij hen af van deze wereld en bewaren ze voor invloeden van de boze geesten tot zij zelf Jezus aannemen en wedergeboren worden tot geestelijke mensen. Zoals bij het bouwen van een huis reeds een stapel stenen klaar staat om ingevoegd te worden, zo liggen de kinderen van gelovige ouders als toekomstige stenen gereed om ingevoegd te worden in de gemeente. Daarom brengen ouders het toekomstige “steentje” in het midden van de gemeente. Wij gaan het daar niet bespreken, want dit heeft niet de minste betekenis of nut, maar wij gaan hen in de gemeente opdragen.

Wij stellen hen voor aan het hoofd der gemeente, Jezus Christus.

Wij doen dat zoals Maria en Jozef de kleine Jezus aan God voorstelden in de tempel. **Lucas 2:22**. Wij willen hun een zegen schenken en doen dit op dezelfde wijze, zoals Jezus dit deed.

Zijn methode was goed. In **Marcus 10:16** staat, dat Jezus de kleine (ongedoopte) kinderen omarmde, hun de handen oplegde en zegende.

Jezus omarmde ze, dat wil zeggen dat Hij ze voor het Koninkrijk Gods claimde.

Zo staan de ouders in het midden der gemeente, terwijl de voorganger hun kind voor het aangezicht des Heren opheft, en het zegent onder oplegging der handen in de naam van Jezus. Daarna wordt het kind teruggegeven aan de ouders, opdat zij het leiden, beschermen en heiligen zullen, tot het zich met vol bewustzijn tot God kan en wil keren en een vaste keuze kan maken.

Waarna het zelf door de waterdoop en de doop in de Heilige Geest getuigt, dat het ingevoegd is in het lichaam van Christus en dus een eigen plaats heeft in de gemeente.

Ook de gemeente weet zich als huisgezin van God mede verantwoordelijk voor het wel en wee van de opgedragen kleine. De ouders kunnen ten allen tijde een beroep op de broeders en zusters doen. Onze kinderen zullen weten dat zij gelovige ouders hebben, die tot een gemeente behoren welke bidt en strijd.

Gods Woord legt ook een verplichting op aan het kind. Het moet zijn ouders gehoorzamen, want een ongehoorzaam kind is als een onbestuurbaar schip.

Wanneer de ouders het kind vanaf de vroege jeugd gehoorzaamheid leren, zal het ook in het latere leven gehoorzaam zijn aan God.

Een kind dat zijn gelovige ouders ongehoorzaam is, kan nooit aan God gehoorzaam zijn. In **1Samuël 15:23** lezen we:

“Weerspanningheid is zonde der toverij en onzegelijkheid is afgoderij en dienen van terafim.”

Als een kind niet aan zijn gelovige ouders gehoorzaamt, is het dus aan een andere geest verbonden, die het tevens van God afvoert

Daarom is het belangrijk om het kind ook in zijn natuurlijke leven aan gehoorzaamheid te wennen. Een vader en moeder die door de Heilige Geest geleid worden, kunnen van God de kracht en de wijsheid ontvangen om een gehoorzaam kind zonder pressie of geweld te leiden en het in het spoor der gerechtigheid te houden tot glorie van de naam van Jezus.

Het gebrek aan Bijbelse bewijsgronden voor de kinderdoop treedt wel bijzonder sterk aan het licht bij de discussie rond de doop van geadopteerde kinderen. De Synode van Dordrecht 1618/19, stelde dat “*Kinderen van heidenen, ook al waren zij opgenomen in christelijke gezinnen, daarom nog niet gedoopt mochten worden.*” (6) Zij waren namelijk niet door geboorte uit gelovige ouders in het verbond opgenomen. De verslagen van de Synodes van de Gereformeerde kerken (vrijgemaakt) die zich met deze zaak hebben bezig gehouden, laten zien hoe men worstelt met dit probleem dat men zelf heeft opgeroepen. Vooral door de wettelijke regeling van de adoptie in 1956 is deze zaak actueel geworden.

De synode van het zuiden kwam in 1964 tot de uitspraak dat:

“De door gelovigen geadopteerde kinderen als leden der gemeente behoren gedoopt te wezen.” Zij verzocht de generale synode van Rotterdam-Delfshaven 1964/’65, deze uitspraak over te nemen. Deze synode oordeelde echter, dat er nog geen grondige bespreking in de kerken had plaats gevonden.

Pas de synode van Hoogeveen 1968/’69, kwam tot een uitspraak, maar wees de doop van geadopteerde kinderen van niet-christelijke ouders af. Zij was van oordeel dat wat de synode van Dordt had uitgesproken nog steeds voor vast en bondig moest worden gehouden.

Echter de synode van Hattem 1972/’73 achtte de gronden voor deze uitspraak niet deugdelijk. Daartegen kwamen weer bezwaren, waarna de synode van Kampen 1975 weer uitvoerig op de ingebrachte bezwaren inging, maar oordeelde dat de bezwaren niet gegrond waren.

Daartegen rezen weer bezwaren, die op een volgende synode weer behandeld werden. De Synode van Berkel en Rodenrijs heeft nu besloten, dat de kerk een uit het buitenland geadopteerd kind pas doopt na de definitieve rechterlijke uitspraak dat het kind door deze ouders mag worden geadopteerd. Adoptie ouders komen door dit besluit van de synode in een moeilijke positie, terwijl velen van hen al een moeizame periode achter de rug hebben voordat adoptie uit het buitenland werkelijkheid werd. Het besluit betekent feitelijk dat de kerk de adoptie niet direct erkent. In het besluit wordt de definitieve rechterlijke uitspraak, zoals de synode het formuleert, gelijkgesteld aan: “.....een weg die de Here in zijn voorzienigheid met zijn kinderen gaat.” Het zich onderwerpen aan zo’n besluit van de overheid wordt gelijkgesteld aan het; “zich schikken in de leiding van de Here.” Naar mijn oordeel zijn deze stellingen niet houdbaar en wordt de naam van God de Vader misbruikt door menselijk denken en handelen aan Hem toe te schrijven.

In 1994 is in Den Haag een conferentie gehouden waarbij een internationaal adoptieverdrag is ondertekend. Dit verdrag moet door de regeringen van de deelnemende landen bekrachtigd worden. Nederland heeft inmiddels het verdrag bekrachtigd en het zal per 1 oktober 1998 in werking treden. Hiermee zal niet alleen een rechtsongelijkheid ontstaan tussen kinderen die vóór en na 1 oktober uit het buitenland geadopteerd worden, maar ook nog eens tussen kinderen uit verschillende landen.

Als de Gereformeerde kerken (vrijgemaakt) op het standpunt van de Synode van Berkel en Rodenrijs blijven staan, zullen dus onbegrijpelijke en pastoraal niet te bearbeiten situaties ontstaan. Dan zullen ze niet alleen aan mensen buiten de kerk, maar ook aan elkaar moeten uitleggen, waarom kinderen uit bijvoorbeeld Colombia meteen na aankomst gedoopt mogen worden en kinderen uit bijvoorbeeld China en India pas na een of twee jaar. Ga er maar aanstaan!

De ernst waarmee men de zaak behandelt, doet dus niets af van de grote verwarring die er heerst. Een verwarring die alleen maar te verklaren is uit een gebrek aan Bijbelse argumenten voor het geboorteverbond en daardoor voor adoptie.

Vanuit het Woord van God kunnen we toch stellen dat wij állen als christen door Christus geadopteerd zijn?

Galaten 4:5: *“om hen, die onder de wet waren, vrij te kopen, opdat wij het recht van zonen zouden verkrijgen.”*

De letterlijke tekst is: *“Opdat de (mensen) onder (de) wet vrijgekocht zouden worden- en opdat wij door **adoptie** – het recht van zoon (of dochter) zouden ontvangen.”*

Wij zijn dus door adoptie (*huiothesian*) kinderen van God geworden.

Zo vallen alle adoptieproblemen weg bij de christelijke doop van gelovigen.

Wel of niet geadopteerd is niet aan de orde, omdat we allemaal **in Christus** kinderen van één Vader zijn!

Het woord “dopen” betekent in de grondtekst toch “in of onderdompelen?” Ja, dat is waar. Die betekenis is juist en de logische manier om te beginnen is dat we eerst de oorspronkelijke betekenis van het woord “dopen” – nauwkeuriger gezegd, van het *werkwoord* “dopen” leren kennen, waarvan het zelfstandig werkwoord “doop” is afgeleid.

Als we naar het Engelse woord “*baptise*” kijken, zien we dat het net als het Nederlandse woord “*baptist*” gevormd is van de Griekse werkwoordsvorm “*baptizo*”. Eigenlijk is dit woord dus nooit echt vertaald, maar min of meer letterlijk uit het Grieks overgeschreven. Het woord “*baptise*” is de Engelse taal binnengekomen door de Bijbelvertaling die in 1611 onder koning Jacobus tot stand kwam.

Deze vertaling staat bekend als de Authorised King James Version, en is te vergelijken met onze Statenvertaling.

Omdat koning Jacobus wel de macht in het land bezat, maar over religieuze zaken verantwoording moest afleggen aan de bisschoppen van de Anglicaanse kerk, wilde hij voorzichtig zijn in de vertaling die op zijn naam zou komen te staan.

Hij besloot om een aanvaring met de bisschoppen te voorkomen, het woord “*baptizo*” niet te laten vertalen, een belangrijk en verstandig besluit van koning Jacobus. Om te weten wat het woord “*baptizo*” betekent, moeten we de betekenis uitzoeken van het woord “*bapto*”.

Voor een nauwkeurig antwoord op deze vraag volgen we het onderzoek van Derek Prince (7) uit een van zijn belangrijkste werken: “De pijlers van het christelijk geloof”. We lezen daar het volgende: Het Griekse werkwoord *baptizo* heeft een speciale, karakteristieke vorm, waarvan we in de Griekse taal nog een groot aantal voorbeelden vinden. Het karakteristieke van deze werkwoordsvorm is de toevoeging van de twee letters “iz” in een enkelvoudige stam. Het enkelvoudige stamwoord is dus *bapto*. De tussenvoeging in deze stam van twee extra letters “iz” vormt het samengestelde woord *baptizo*.

De tussenvoeging nu van deze extra lettergreep “iz”, in welk Grieks werkwoord dan ook, geeft het woord een specifieke causatieve (een handelinguitdrukkende) betekenis. Dat wil zeggen, dat het zo gevormde werkwoord altijd betekent dat het iets **veroorzaakt**, dat het iets laat gebeuren.

Wat er precies veroorzaakt wordt, of gebeurt, wordt bepaald door de betekenis van het basiswerkwoord, waaruit de causatieve vorm is opgebouwd.

Met dit in gedachten, kunnen we ons nu een duidelijk en waarheidsgetrouw beeld vormen van het Griekse woord *baptizo*. Daarvoor is het nodig dat we allereerst ontdekken wat de betekenis is van het enkelvoudig stamwoord *bapto*.

Gelukkig geeft dat geen enkel probleem. Deze enkele basisvorm *bapto* komt driemaal voor in de Griekse tekst van het Nieuwe Testament die de basis vormde van de Engelse King James version: **Lucas 16:24, Johannes 13:26, Openbaring 19:13.**

In elk van de drie gevallen is het oorspronkelijke Griekse werkwoord *bapto* vertaald door het zelfde Engelse werkwoord – en dat is: “to dip” (indopen) (8)

Wat de Nederlandse vertalingen betreft: in de eerste twee gevallen is het vertaald met “indopen”; in het derde geval door de NBG en de Statenvertaling met “geverfd”. De Petrus Canisius vertaling heeft daar: “gedrenkt”, maar de Leidse vertaling en verschillende Duitse vertalingen geven eveneens “indopen”.

Ter wille van de eenheid kunnen we daarom ook in het derde geval beter het woord “indopen” gebruiken.

We laten nu deze drie passages in het Nieuwe Testament volgen waarin het woord *bapto* voorkomt.

Ten eerste, **Lucas 16:24**. De rijke man, in de kwellingen van het hellevuur, schreeuwt het hier uit tegen Abraham: *Vader Abraham, heb medelijden met mij en zend Lazarus, opdat hij de top van zijn vinger in water **dope** en mijn tong verkoele...*

Ten tweede, in **Johannes 13:26**. Bij het laatste avondmaal geeft Jezus te kennen wie hem verraden zal, door zijn discipelen een duidelijk teken te geven: *“Jezus dan antwoordde: die is het voor wie ik het stuk brood **indoop** en wie ik het geef...”*

Ten derde, in **Openbaring 19:13**. Johannes beschrijft hier het visioen waarin hij de Here Jezus ziet verschijnen in heerlijkheid, aan het hoofd van de hemelse heerscharen om gericht uit te oefenen: *Gehuld was Hij in een kled, **gedoopt** in bloed.....”*

In al deze gedeelten geeft het Nederlandse woord dat door de vertalers is gebruikt, en ook de context waarin de passage staat, duidelijk de betekenis van het Griekse werkwoord *bapto* weer; **“iets in een vloeistof dopen en het er dan weer uithalen.”**

In Dr. Strong's "Exhaustive Concordance of the Bible" een standaardwerk op het gebied van Bijbelse naslagwerken, geeft Dr. Strong als eerste en voornaamste betekenis van het werkwoord *bapto*: *“iets geheel in een vloeistof dompelen of wel dopen.”* Het Grieks – Nederlandse woordenboek van Dr. G.J.M. Bartelink, Aulareeks, geeft als vertaling van het werkwoord *bapto*: *“indompelen.”* We vinden in het Nieuwe Testament ook een samengestelde versie van het werkwoord *bapto*, die wordt gevormd door er het Griekse voorzetsel “en” of “em” voor te plaatsen, dat “in” betekent.

Deze samengestelde vorm *embapto* komt ook driemaal in de Griekse tekst van het Nieuwe Testament voor. Deze drie passages zijn de volgende:

Mattheus 26:23, Marcus 14:20, Johannes 13:26.

Wie dit naslaat ontdekt dat op al deze drie plaatsen de samengestelde vorm *embapto* vertaald is met het werkwoord “indopen” net als de stamvorm *bapto*.

Zo komen we tot de volgende conclusie: Het Griekse werkwoord *bapto*, in de stamvorm of met het voorzetsel “em”, dat “in” betekent, komt zesmaal in de Griekse tekst van het Nieuwe Testament voor en is in de Nieuwe vertaling van het NBG vijf van de zes keer vertaald met “dopen” of “indopen.”

In al deze gevallen geeft ook de samenhang waarbinnen het woord gebruikt wordt duidelijk weer dat het gaat om **iets in een vloeistof dompelen en het er dan weer uit halen.**

Nu we zo met absolute zekerheid achter de precieze betekenis van het stamwoord *bapto* zijn gekomen, kan het geen moeilijkheden meer opleveren om van daaruit met een even grote zekerheid tot de juiste betekenis te komen van de samengestelde, causatieve vorm *baptizo*. Wanneer *bapto* betekent; “iets in een vloeistof dompelen en het er dan weer uithalen”, dan kan *baptizo* logischerwijs alleen maar betekenen “er voor zorgen (veroorzaken) dat iets in een vloeistof gedompeld en er dan weer uitgehaald wordt”. Korter gezegd: *baptizo* – waarvan het Engelse woord “*baptise*” is afgeleid, betekent: **iets doen onderdompelen of zichzelf onderdompelen.**

Het laatste lezen we in **2 Koningen 5:14**, waar in de Septuagint (de Griekse vertaling van het Oude Testament) het woord *baptizo* gebruikt wordt om de passage te vertalen, waar Naäman afdalt en zich zevenmaal **onderdompelt** in de Jordaan. In dit gedeelte wordt

baptizo gebruikt in vers **14**, maar er wordt een ander Grieks woord gebruikt in vers **10**, waar de Nieuwe Vertaling “baden” gebruikt. Met andere woorden, *baptizo* betekent dus niet “besprenkelen, baden of wassen,” maar heel specifiek **iets doen onderdompelen**.

Daar is veel en diep water voor nodig zoals we lezen in **Johannes 3:23**: “Doch ook Johannes doopte, te Enon bij Salim, **omdat daar veel water was**, en de mensen kwamen daar en lieten zich dopen.”

Ook als Jezus door Johannes gedoopt wordt staat daar in het Grieks: *baptizo*. **Matteüs 3:16**. Daarna staat er: “*Hij steeg op uit het water...*” In het Engels: “*He went up from the water...*” Of: “*He raised up from the water..*”

Het Griekse woord is hier: *anabaino* en dat betekent *omhoog* of *er uit* komen. Je kunt pas omhoog komen uit het water als je eerst onder water bent gegaan. Als Johannes zegt in **Matteüs 3:11**: “*Ik doop u wel met water tot bekering, maar die na mij komt....*,” gebruikt de Bijbel het Griekse woord *baptizo*. Hier wordt dus bedoeld: onderdompelen.

Als Jezus in **Matteüs 28: 19** zegt: “*Gaat dan henen, maakt al de volken tot mijn discipelen en doopt hen in de naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes...*” staat in de Griekse tekst het woord *baptizo*. Het woord **onderdompelen** dus.

Er staat dus eigenlijk: “*Gaat dan heen en dompel ze onder in de naam des Vaders...enz.*” Het is nu te begrijpen, waarom koning Jacobus van Engeland erg voorzichtig was en het woord eigenlijk om verwarring te voorkomen, niet durfde te vertalen. In een Anglicaanse kerk, waar men de doop door besprenkeling praktiseerde, zou dat tot problemen hebben geleid. Hij was bang dat zijn “King James Version” dan niet in gebruik zou zijn genomen.

De symboliek van de christelijke doop in water kan alleen in de onderdompeling tot uitdrukking gebracht worden. De doop is allereerst een begrafenis in een typisch watergraf, en ten X BN v tweede een opstanding vanuit dat graf tot een nieuw leven dat geleefd wordt voor God en Zijn gerechtigheid.

De begrafenis is de uiterlijke uitdrukking van *dood voor de zonde, de dood van de oude mens*. De opstanding is de uiterlijke uitdrukking van het nieuwe leven tot gerechtigheid en voor God. Het Nieuwe Testament verklaart nadrukkelijk dat dit het ware doel en de ware betekenis is van de christelijke doop.

In **Romeinen 6:3-4** lezen wij:

“Of weet gij niet, dat allen die in Christus Jezus gedoopt zijn, in Zijn dood gedoopt zijn? Wij zijn dan met Hem begraven door de doop in de dood, opdat, gelijk Christus uit de doden opgewekt is door de majesteit des Vaders, zo ook wij in nieuwheid des levens zouden wandelen.”

En opnieuw in **Colossenzen 2:12**:

“...daar gij met Hem begraven zijt in de doop. In Hem zijt gij ook mede opgewekt door het geloof aan de werking Gods, die Hem uit de doden heeft opgewekt.”

In deze beide passages worden duidelijk twee opeenvolgende stadia van de doop uiteengezet. Ten eerste: door de doop worden we met Christus begraven, letterlijk: ondergedompeld, in Zijn dood.

Ten tweede: we worden met Hem opgewekt door geloof in de werking van Gods kracht, om met Hem in nieuwheid des leven te wandelen.

Naast deze fundamentele waarheid van het begraven en opgestaan zijn, worden er in deze verzen nog drie belangrijke feiten genoemd die op de doop betrekking hebben.

Eerste feit: door de ware christelijke doop worden we in Christus zelf gedoopt.

Paulus zegt in **Galaten 3:27**:

“Want gij allen, die in Christus gedoopt zijt hebt u met Christus bekleed.”

Dit laat geen plaats over voor iets dat minder of geringer is dan Christus; Christus in Zijn verzoenend sterven en Christus in Zijn glorievolle opstanding.

Tweede feit: het resultaat van de doop is afhankelijk van het persoonlijk geloof van degene die gedoopt wordt. Het is *door geloof aan de werking Gods* of eenvoudig gezegd: *door geloof in hetgeen God doet*.

Zonder dit geloof is het ritueel van de doop, op zichzelf genomen, zonder gevolg of enige waarde. Dit vraagt een persoonlijk levend geloof!

Persoonlijk, want een ander kan niet voor je geloven, ook je ouders niet zoals bij de doop van kinderen gevraagd wordt.

Als derde feit: de gelovige die als een nieuw mens is opgestaan uit het watergraf van de doop, doet dit niet in zijn eigen kracht, maar in de kracht van de majesteit van God. Dezelfde kracht die Jezus heeft opgewekt uit het graf.

In **Romeinen 1:4** zegt Paulus duidelijk dat de kracht die Jezus heeft opgewekt uit het graf; *“de Geest der Heiligheid”* was, dat is Gods eigen Heilige Geest.

De Heilige Geest, die Jezus **verwekt** heeft uit de maagd Maria om als mens te kunnen leven, heeft Hem **opgewekt** uit de dood, zodat de mens opnieuw kan leven. De gelovige die aldus

onder gaat in het water van de doop, verplicht zich tot een nieuw leven voor God en voor de gerechtigheid, dat geleefd moet worden in volledige afhankelijkheid van de kracht van de Heilige Geest.

Dit stemt overeen met wat Paulus zegt in **Romeinen 8:10,11**:

“Indien Christus in u is, dan is wel het lichaam dood vanwege de zonde, maar de geest is leven vanwege de gerechtigheid. En indien de Geest van Hem, die Christus uit de doden heeft opgewekt, in u woont, dan zal Hij, die Christus Jezus uit de doden opgewekt heeft, ook uw sterfelijke lichamen levend maken door Zijn Geest, die in u woont.”

Alleen Gods Geest kan de gedoopte gelovige de kracht geven die hij nodig heeft voor dit nieuwe leven van gerechtigheid.

Volgens het Nieuw Testamentische patroon laten nieuwe gelovigen, wanneer zij aan de gemeente worden toegevoegd, door een handeling zien – de inzetting van de doop – dat zij zich, door het geloof, met Christus vereenzelvigen in Zijn dood en begrafenis voor de zonde en in Zijn opstanding tot een nieuw leven.

Op deze wijze blijft de instelling van de doop voortdurend een middel om de gemeente het centrale doel van Christus verzoeningswerk voor te houden.

Als de christelijke doop niet eerst de juiste plaats krijgt, dan kan deze vitale waarheid aangaande het verzoeningswerk van Christus nooit volledig naar voren komen.

Tenslotte valt nog in het kort op te merken dat de ware christelijke doop deze toestand van *dood voor de zonde* niet bewerkt, maar veeleer is de doop de uiterlijke bezegeling van het feit dat de gelovige, door geloof deze ervaring al heeft ontvangen. In de verzen die we al geciteerd hebben uit **Romeinen 6** zegt Paulus duidelijk dat we eerst *der zonde gestorven zijn*, en daarna dat we *in Zijn dood gedoopt zijn*.

In dit opzicht loopt de christelijke doop parallel met de doop van Johannes.

Bij de doop van Johannes bekeerde de mens die gedoopt werd zich eerst van zijn zonden, en daarna werd hij *gedoopt tot bekering*.

Bij de christelijke doop, is de gelovige eerst, door geloof, met Christus, dood voor de zonde; daarna wordt hij *gedoopt in Christus' dood*.

In beide gevallen brengt de uiterlijke doophandeling op zichzelf genomen niet de innerlijke gesteldheid voort. De doop is veeleer de bezegeling en de verzekering van het feit, dat deze innerlijke gesteldheid reeds, door het **geloof**, aanwezig is in het hart van degene die gedoopt wordt.

Daarom: **Marcus 16:6**: *“Wie gelooft en zich laat dopen zal behouden worden.”*

Hoewel de Heidelbergse Catechismus in vraag en antwoord 69 tot en met 73 wel in de goede richting wijst, worden de juiste voorwaarden voor de doop pas gegeven in het “Formulier voor de bediening van de heilige doop aan volwassenen.” We lezen daar: *“Nu worden de kinderen van christenen krachtens het verbond gedoopt, zonder dat zij er iets van begrijpen. Maar volwassenen mogen pas gedoopt worden, wanneer zij met berouw en bekering hun zonden erkend en hun geloof in Christus beleeden hebben.”*

We gaan deze voorwaarden onderzoeken waaraan voldaan moet worden door hen die de christelijke doop willen ontvangen. (9)

Bekeren

De eerste voorwaarde wordt genoemd in **Handelingen 2:37,38**, waar we een verslag lezen van de reactie van de Joodse menigte op de prediking van Petrus op de Pinksterdag, en de instructies die Petrus hun daarna gaf:

“Toen zij dit hoorden, werden zij diep in hun hart getroffen en zij zeiden tot Petrus en de andere apostelen: Wat moeten wij doen, mannenbroeders?”

“En Petrus antwoorde hun: Bekeert u en een ieder van u late zich dopen op de naam van Jezus Christus tot vergeving van uw zonden, en gij zult de gave des Heiligen Geestes ontvangen.”

In antwoord op de vraag: *Wat moeten wij doen?* geeft de apostel Petrus hier twee duidelijke en besliste opdrachten:

Ten eerste: *Bekeer je.*

Ten tweede: *Laat je dopen.*

Bekering is het eerste antwoord dat God van iedere zondaar verlangt die gered wil worden. Eerst moet er daarom bekering zijn, voordat er gedoopt kan worden. De doop is daarna de uiterlijke bezegeling of bevestiging van de innerlijke verandering die reeds door bekering is bewerkt. (10)

Geloven

De tweede voorwaarde voor de christelijke doop wordt door Christus zelf genoemd in **Marcus 16: 15,16**:

“En Hij zeide tot hen: Gaat heen in de gehele wereld, verkondigt het evangelie aan de ganse schepping. Wie gelooft en zich laat dopen, zal behouden worden, maar wie niet gelooft zal veroordeeld worden.”

Hier bepaalt Christus dat overal waar het evangelie wordt gepredikt, zij die behouden willen worden twee dingen moeten doen:

Ten eerste: *Geloven*, en dan, *gedoopt worden*.

Deze voorwaarde voor de doop wordt geïllustreerd in de ontmoeting tussen Filippus en de Ethiopische kamerling, waarvan we een verslag vinden in **Handelingen 8:26-39**. We lezen hier hoe Filippus de kamerling ontmoette op de weg van Jeruzalem naar Gaza; hij hoorde hem lezen uit de profeet Jesaja, liep op hem toe en werd uitgenodigd om in zijn rijtuig plaats te nemen. Vervolgens predikte hij hem het evangelie van Christus' lijden, dood en opstanding, zoals dat profetisch was voorzien door de profeet Jesaja. Nadat ze zo samen een poosje

voortgereisd waren, kwamen ze bij een water: waarna de kamerling op eigen verzoek en na zijn geloof te hebben beleden, door Filippus gedoopt werd.

Hoe die doop precies in zijn werk ging, wordt verteld in **Handelingen 8:36-38**:

“En terwijl zij onderweg waren, kwamen zij bij een water, en de kamerling zeide: Zie daar is water, wat is er tegen dat ik gedoopt wordt? En hij zeide: Indien gij van ganser harte gelooft, is het geoorloofd. En hij antwoorde en zeide: Ik geloof dat Jezus Christus de Zoon van God is. En hij liet de wagen stilhouden en beiden daalden af in het water, zowel Filippus als de kamerling, en hij doopte hem.”

Hier zien we hoe de praktijk van de eerste gemeente volledig overeenstemde met de geboden van Christus.

Christus zij: *Wie gelooft en zich laat dopen, zal behouden worden.*

Filippus zij tegen de kamerling: *Indien gij van ganser harte gelooft, is het geoorloofd dat gij gedoopt wordt.*

De kamerling antwoorde: *Ik geloof, dat Jezus Christus de Zoon van God is.*

We zien dus hier dat iemand die de christelijke doop verlangt, eerst het geloof in Jezus Christus als de Zoon van God, moet belijden.

Een ander voorbeeld wordt ons gegeven in **Handelingen 8:12**:

*“Toen zij echter **geloof** schonken aan Filippus, die het evangelie van het Koninkrijk Gods en van de naam van Jezus Christus predikte, **lieten zij zich dopen**, zowel mannen als vrouwen.”*

Deze eerste twee voorwaarden – bekeren en geloven – zijn overstemming met de drie grondbeginselen die genoemd worden in **Hebreen 6:1,2**:

Ten eerste: bekering, ten tweede: geloof, ten derde: de leer van dopen.

In de ervaring van de gelovige, zowel als in zijn belijdenis, moet de doop berusten op bekering en geloof.

In de Schrift wordt geloof en doop in verband gebracht met ons behoud.
Marcus 16:16: “*Wie gelooft en zich laat dopen zal behouden worden, maar wie niet gelooft zal, zal veroordeeld worden.*”

We worden dus **door geloof behouden**, en de doop is daar het teken en zegel van. Wat is behouden worden? Het staat niet in verband met onze zonden, of met de macht of de oorzaak der zonde, maar met het resultaat: de gebrokenheid der schepping, de wereld-orde. Wij zijn betrokken bij de wereld-orde van Satan. Behouden worden is **daaraan ontkomen** en binnengaan in de nieuwe wereld-orde van God.

“*In het kruis van onze Here Jezus Christus,*” zegt Paulus: “*Is de wereld mij gekruisigd en ik der wereld.*” **Galaten 6:4.** Dit beeld werkt Petrus uit, als hij schrijft over de acht zielen, die door het water heen gered (St.vert.:behouden) werden. **1 Petrus 3:20.** Door in de ark te gaan verlieten Noach en de zijnen die oude verdorven wereld en gingen zo een nieuwe wereld binnen. Het ging er niet om dat zij zelf niet verdronken, maar dat zij die verdorven wereld-orde de rug toe keerden. Dat is behouden worden. Dan gaat Petrus verder: “*Als tegenbeeld daarvan redt u thans de doop.*” **Vers 21.**

Met andere woorden: die reddende kant van het kruis, waarvan de doop een beeld is, behoudt u van deze tegenwoordige boze wereld, en door uw doop in water bevestigt u dat. Wij worden gedoopt “*In Zijn dood*”, dat is het einde van de oude schepping; maar we worden ook “*in Christus Jezus*” gedoopt, dat wijst naar een nieuwe schepping. **Romeinen 6:3.** In de doop verdwijnen wij **onder water**, en de oude wereld gaat met ons onder; wij komen weer op **uit het water** “*in Christus*” maar de oude wereld is verdronken. Daarom: “*stel uw vertrouwen op de Here Jezus en gij zult behouden worden, gij en uw huis.*”

Handelingen 16:30.

Dan gaat Petrus verder in **1 Petrus 3:21:** “*Als tegenbeeld redt u thans de doop, die niet is een afleggen van lichamelijke onreinheid, maar een bede (St. vert.:vraag) van een goed geweten tot God, door de opstanding van Jezus Christus...*”

Petrus wijst hier allereerst de veronderstelling af, dat het doel van de christelijke doop een soort reiniging of baden van het lichaam is, maar een bede, een vraag om met een goed geweten tot God te komen, wat mogelijk gemaakt is door de opstanding van onze Here Jezus Christus.

Want God heeft het antwoord op deze vraag al gegeven!

Hij heeft tot ons gesproken door het kruis. Door het kruis heeft Hij Zijn oordeel over ons, over de wereld, over de oude schepping bekend gemaakt. Het kruis is niet alleen het kruis van Christus, voor Hem persoonlijk, het omvat alles in allen, het sluit u en mij in! God heeft immers allen die in Hem geloven in Zijn Zoon besloten en in Hem gekruisigd. Met het kruis heeft God de oude wereld weggevaagd, alles wat niet van Hem was is vernietigd. Toen kwam de opstanding, het begin van de nieuwe schepping en Gods nieuwe uitgangspunt voor deze wereld. Wat is daarom ons antwoord op het vonnis dat God over de oude schepping heeft geveld? Dat is het innerlijke antwoord van het hart van de gelovige: “*de bede (antwoord) van een goed geweten tot God.*” Een goed geweten houdt in, dat men zonder besef van schuld is: **Hebreeën 10:22.NBV:**

“*laten we God dan naderen met een oprecht hart en een vast geloof, nu ons hart gereinigd is, wij van een slecht geweten bevrijd zijn en ons lichaam met zuiver water is gewassen.*”

De nieuwe schepping weet, dat Jezus voor haar zonden is gestorven, dat zij in nieuwheid des levens opstaat en verlost is van inwonende boze machten die de geest machteloos maakten. De dopeling heeft een zuiver geweten, want de bevrijding heeft plaatsgevonden vóór de doop in water.

Daarna kunnen wij als antwoord vragen om gedoopt te worden. Waarom? Omdat Zijn dood ook de onze geworden is, onze dood en Zijn dood werden toen zo nauw met elkaar verbonden, dat zij een en dezelfde dood zijn, zodat het onmogelijk is ze te scheiden. Met deze “dood” – deze door God bewerkte verbintenis met Hem- stemmen wij in, wanneer wij ondergaan in water.

In het getuigenis van de doop erkennen wij in het openbaar, dat de dood van Christus, tweeduizend jaar geleden, een machtige, alles omvattende dood was.

Zo machtig en allesomvattend, dat alles in ons, wat niet uit God is, daardoor is afgesneden en weggedaan. Daardoor kunnen zij *die geloven en zich laten dopen* **behouden worden** en mét Christus opstaan als een nieuw mens. **Amen.**

Tenslotte willen we nog kort ingaan op een aantal teksten die in de belijdenisgeschriften en in het doopformulier worden genoemd en nagaan of ze inderdaad steun geven aan de stellingen waarbij ze worden vermeld.

Psalm 105:8 en Genesis 17:7.

Als men dit verbond wil gaan overbrengen op onze tijd, dan geldt het alleen maar het geestelijk nageslacht van Abraham, en niet de natuurlijke kinderen daarvan.

In **Genesis 17** belooft God aan Abraham drie dingen:

- God zal ook de God zijn van zijn nageslacht.
- God zal zijn nageslacht uitermate talrijk maken.
- Zijn nageslacht ontvangt het land Kanaän tot een altoos durende bezitting.

Als teken van dit verbond moesten de Israëlitische jongetjes besneden worden.

Wie zegt dat de doop in de plaats van de besnijdenis gekomen is, moet bovenstaande beloften op zichzelf en zijn kinderen toepassen, en dus ook emigreren naar Israël, om het rechtmatig eigendom te bewonen.

Jesaja 44:1-3:

Israël is een volk dat door God geformeerd is en door God als zijn volk is verkoren.

Aan het nageslacht van dat volk belooft God zijn Geest te geven. In deze tekst is geen sprake van kleine kinderen.

Lucas 1:15:

Op grond van deze tekst kan men niet stellen dat de Heilige Geest aan kinderen wordt toegezegd. Het gaat hier om een bijzonder geval. Johannes de Doper werd door God uitverkoren om een Nazireër te zijn van de moederschoot af.

Psalm 22:11:

Dat is een Messiaanse Psalm, waarin profetisch gezien de Here Jezus spreekt. Dus eveneens een unieke zaak.

Handelingen 2:39:

In principe is op de Pinksterdag **Jesaja 44:3** in vervulling gegaan, evenals **Joël 2**. De belofte waarover dit vers spreekt, is niet het verbond of de doop, maar zoals de Catechismus blijktbaar ook bedoelt te zeggen: de gave van de Heilige Geest. Om deze gave te ontvangen moet men zich echter persoonlijk *bekeren*. Vers **38**. Verder wordt onder “*uwe kinderen*” uw nageslacht verstaan. Vgl. **Handelingen 13:32**.

1 Betoog.

UIT: “DE GENADE IS DOOR JEZUS CHRISTUS GEWORDEN (11)

Wanneer we de argumentatie die in de belijdenisgeschriften en formulieren gevoerd wordt op de keper beschouwen, dan blijkt de stelling dat de doop in de plaats van de besnijdenis is gekomen niet zozeer te berusten op direct tekstmateriaal als wel op een betoog. Dit betoog komt hierop neer:

- a. God heeft met Abraham een verbond gesloten;
- b. Gelovigen zijn kinderen van Abraham (de vader van de gelovigen)
- c. Dus geldt het verbond voor de gelovigen en hun kinderen.
- d. Het oude verbond had als teken de besnijdenis, in het Nieuwe Testament is er sprake van de doop, deze is dus in de plaats van de besnijdenis gekomen;
- e. De kinderen van de gelovigen behoren dan ook gedoopt te worden.

Dit betoog wordt vervolgens zijdelings gesteund door een aantal teksten. We willen die straks stuk voor stuk onderzoeken; nu houden we ons eerst met het betoog zelf bezig. We zullen zien dat *daarbij tweemaal een gedachtesprong gemaakt wordt....*

We geven ons commentaar puntsgewijze:

- God heeft Abraham een belofte , een zegen gegeven, die zich via hem uitstrekt tot alle volken: “*En in u zullen alle geslachten des aardrijks gezegend worden.*” **Genesis 12:3.** Het verbond met Abraham, waarvan de besnijdenis het teken is, vermeldt deze belofte niet en heeft blijkens **Genesis 17:6** te maken met het *letterlijk nageslacht* van Abraham (waaronder zelfs koningen zullen zijn), en blijkens **Genesis 17:8**

met het *land*

Kanaän. Wil men dit verbond dus op ons overbrengen, dan zal er vergeestelijkt moeten worden. En hier zit het grote knelpunt, want dit vergeestelijken, zo het al geoorloofd is, gebeurt zeer inconsequent.

- Wanneer men zingt in Ps. 105: “*Het verbond met Abraham zijn vrind, bevestigt Hij van kind tot kind*” - en daarbij denkt men aan de gelovigen van nu - dan vergeestelijkt men de betrekking:
Vader – kind.
- Nu is er grond voor deze vergeestelijking, want in het Nieuwe Testament worden de gelovigen “*Abrahams kinderen*” en “*Abrahams zaad*” genoemd. Dit gebeurt in **Galaten 3:7 en 29.** Maar Paulus brengt dat in **Galaten 3** niet in verband met het verbond van **Genesis 17**, maar met de belofte “*In u zullen alle volken gezegend worden*” **Galaten 3:8.** Hij zegt niet dat *het verbond* van Abraham in Christus Jezus tot de volken zou komen, maar “*De zegening van Abraham*” vers **14.** Met andere woorden; Paulus vergeestelijkt het verbond niet. Dit is te spreker waar het in de brief aan de Galaten juist om de kwestie van de besnijdenis gaat. De christenen uit de Joden wilden dat de christenen uit

de heidenen zich lieten besnijden. Als nu de doop in de plaats van de besnijdenis zou zijn gekomen, dan is het volkomen onverklaarbaar dat Paulus dat in deze brief in verband met ons kinschap uit Abraham niet naar voren brengt.

- Als we ondanks het onder b opgemerkte toch het verbond van **Genesis 17** zouden gaan vergeestelijken, dan zullen we consequent moeten zijn. De gelovigen uit de heidenen komen dan dat “vergeestelijkte verbond” toe omdat ze door het geloof kinderen van Abraham zijn, geestelijke kinderen van Abraham dus. Wat doen nu echter de opstellers van de belijdenisgeschriften? Wel, zij plaatsen de *natuurlijke kinderen* van de geestelijke zonen van Abraham eveneens in dat vergeestelijkte verbond. Dat is de eerste inconsequentie in het betoog.

Men verlaat de lijn van het geloof en springt over op de lijn van de natuurlijke geboorte!!

- Wanneer het verbond van **Genesis 17** vergeestelijkt wordt, (je zou het begrip verbond dan ook moeten vergeestelijken, dat laten we echter maar buiten beschouwing) moet het verbondsteken – de besnijdenis – uiteraard ook vergeestelijkt worden. Hier stuiten we op de tweede inconsequentie, die even fataal voor het betoog is als de eerste. Men stelt namelijk in de plaats van de besnijdenis, die een handeling is die aan het lichaam voltrokken wordt, niet een geestelijk teken, een geestelijke werkelijkheid, maar een andere lichamelijke handeling. Het verbondsteken wordt dus niet vergeestelijkt. En dit spreekt weer te meer als we bedenken *dat de Schrift het wel degelijk over een geestelijke besnijdenis heeft.*
- De conclusie gegeven in ad.e mist in dit betoog dus elke grond!

2 Vier verschillende soorten doop.

We lezen in **Hebreeën 6:2** dat daar het woord “dopen” in het meervoud is gebruikt, niet in het enkelvoud. Het is een **leer van dopen**, dit houdt duidelijk in dat het christelijk geloof meer dan een soort doop omvat.

Wanneer we dit nagaan in het Nieuwe testament, ontdekken we dat er in feite op verschillende plaatsen naar **vier** verschillende soorten doop wordt verwezen.

Als we deze in de chronologische volgorde van het Nieuwe testament plaatsen, dan komen we tot het volgende schema:

In de eerste plaats de doop die door Johannes de Doper werd gepredikt en in praktijk gebracht – een doop in water, die regelrecht verbonden is met de boodschap en de ervaring van “bekering”. Deze doop wordt beschreven in **Marcus 1:4**:

“Johannes doopte in de woestijn en predikte de doop der bekering tot vergeving van zonden.”

In de tweede plaats is er een soort doop die in het Nieuwe testament niet met een bepaald woord wordt omschreven, maar die we de doop van het “lijden” zouden kunnen noemen.

Over deze doop spreekt Jezus in **Lucas 12:50**:

“Ik moet gedoopt worden met een doop, en hoe beklemmt het Mij, totdat het volbracht is.”

Hierop wordt ook gewezen in **Marcus 10:38**. Deze passage vermeldt een verzoek van de zonen van Zebedeus om het voorrecht te mogen hebben naast Christus te zitten

Aan Zijn rechter en linkerhand, in Zijn heerlijkheid. Op dit verzoek antwoordde Jezus met de volgende vraag:

“Gij weet niet, wat gij vraagt. Kunt gij de beker drinken, die Ik drink, of met de doop gedoopt worden, waarmede Ik gedoopt wordt?”

Het is duidelijk dat Jezus hier wijst op het geestelijke en lichamelijke lijden dat voor Hem lag wanneer Hij de weg naar het kruis zou gaan.

De overgave van Zijn hele wezen – geest, ziel en lichaam – aan de wil van de Vader, om de schuld van de zonde der wereld op Zich te nemen en door Zijn plaatsvervangend lijden de prijs te betalen voor de zondes Schuld der mensheid.

Met deze woorden gaf Jezus zijn discipelen te kennen dat de vervulling van Zijn plan hun ook te zijner tijd een even volledige overgave zou vragen van hun hele wezen in de handen van God, ja zelfs als het nodig zou zijn, lijden tot in de dood.

De derde soort doop die in het Nieuwe Testament wordt geopenbaard is de christelijke doop in water. Hier verwijst Christus naar in **Matteus 28:19** waar Hij tegen Zijn discipelen zegt: *“Gaat dan heen, maakt dan al de volken tot mijn discipelen en doopt hen in de naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes.”*

Het belangrijkste punt dat de christelijke doop onderscheidt van de doop van Johannes de Doper is dat de christelijke doop voltrokken moet worden op het volle gezag van de Drie-enige God; Vader, Zoon en Heilige Geest.

Dat was niet het geval met de doop van Johannes.

De vierde soort doop waar het Nieuwe Testament over spreekt, is de doop in de Heilige Geest. In **Handelingen 1:5** spreekt Jezus over deze doop en onderscheidt die zorgvuldig van de doop in water. Hij zegt tegen Zijn discipelen:

“Want Johannes doopte met water, maar gij zult met de Heilige Geest gedoopt worden, niet vele dagen na deze.”

Hoewel de nieuwe vertaling het voorzetsel “met” gebruikt, wordt in de oorspronkelijke Griekse tekst bij het werkwoord “dopen” steeds het voorzetsel “in” gebruikt, - “in” de Heilige Geest gedoopt. In **Handelingen 1:8** openbaart Jezus het belangrijkste doel van de doop in de Heilige Geest. Hij zegt:

“Maar gij zult kracht ontvangen, wanneer de Heilige Geest over u komt, en gij zult Mijn getuigen zijn..”

De doop in de Heilige Geest is daarom allereerst een bovennatuurlijke bekleding met kracht van omhoog om een getuige voor Christus te zijn.

3 De doop in de vroege kerk.

Met de groei van het christendom kwam er verandering in de rituelen. Het dopen werd bijvoorbeeld ingewikkelder dan in de tijd van de apostelen. De spontane doop zoals die vaak in Handelingen beschreven wordt, is slechts kort gebruikelijk geweest. In de tweede eeuw eiste de kerk dat dopelingen in het geloof waren onderwezen. Dopen geschiedde door onderdompeling in een bassin in het baptiserium, een speciale doopkapel. Men doopte het liefst in “levend water”, dat is stromend water. Dit verkreeg men door uit bronzen herten of leeuwenkoppen water in het bassin te laten neerstromen. Het dopen verschilde van plaats tot plaats, maar de hoofdelementen bleven hetzelfde. Deze zijn beschreven door Tertulianus in Carthago en Hippolytus in Rome. De bekeerlingen of catechumenen moesten op donderdag een bad nemen, op vrijdag en zaterdag vasten en vervolgens de nacht in gebed doorbrengen. Bij de dageraad van de zondag sprak de bisschop een zegen uit over het water en de zalfolie. Het werd zo in dienst van God gesteld.

De dopelingen kleedden zich uit en betraden een voor een de doopkapel of baptiserium. Mannen en vrouwen en vrouwen werden in die tijd niet samen gedoopt.

De dopeling sprak een afzweringsformule uit, afzwering van de duivel, daarna werd hij door de presbyter gezalfd met chrisma (gewijde olie). Deze zalving was bedoeld als duivelsuitbanning.

De dopeling ging vervolgens met een diaken in het water staan en moest dan antwoorden op de volgende vragen:

“Geloof u in God, de Almachtige Vader?”

“Ja, ik geloof.”

“Geloof u in Jezus Christus, de Zoon van God, geboren uit de Heilige Geest en de maagd Maria, die gekruisigd is onder Pontius Pilatus, gestorven en op de derde dag uit de dood is verrezen, die opgestegen is naar de hemel en zit aan de rechterhand van de Vader, en die komen zal om te oordelen over de levenden en de doden?”

“Ja, ik geloof.”

“Geloof u in God de Heilige Geest, en de verrijzenis van het lichaam?”

“Ja, ik geloof.”

Na ieder antwoord werd de dopeling ondergedompeld in het water.

Na de doop werden de dopelingen in het wit gekleed als een symbool van reinheid en wedergeboorte. Dan volgde een tweede zalving door de presbyter; die beeldde de wijding aan Christus uit. Na de zalving ging men naar de kerk. Daar legde de presbyter de gedoopte de handen op en verzegelde zijn voorhoofd met gewijde olie. Deze handeling wilde de doop met de Heilige Geest zichtbaar maken.

Na een vredeskus van de bisschop en een gebed met de gemeente ging men over tot de zogenaamde doop – eucharistie. Daarbij werden melk en honing gedronken als teken van het bereiken van het beloofde land, en als voorsmaak van het leven na de dood.

Het is opvallend dat er aan het begin van de derde eeuw in de kerk, die toen immers reeds over heel het Romeinse Rijk was verspreid, eenstemmigheid heerste over de betekenis van het doopritueel, wel waren er verschillen in uitvoering.

Firmilianus, toen bisschop van Ceasarea, schreef: ‘In Rome gebeurt niet alles op een wijze zoals men dat in Jeruzalem doet, zoals ook in tal van andere provincies de zaken anders worden uitgevoerd door de verschillen in plaats en benaming.’

Dergelijke verschillen konden soms, zoals het verschil over de paasdatum, zelfs de eenheid van de kerk bedreigen.

Er is niets nieuws onder de zon!

4 Waarom begon men kinderen te dopen?

Korte geschiedenis van de kinderdoop. (12)

Het dopen van kinderen is niet bepaald iets nieuws uit de laatste eeuwen. Reeds in de tweede eeuw werden kinderen soms kort na de geboorte gedoopt. Om deze kinderdoop te rechtvaardigen wees men op de zegening van kinderen door Jezus, **Marcus 10:13-16**. Uit de geschriften van drie toonaangevende christenen uit de derde eeuw valt de ontwikkeling van dit gebruik af te leiden. In Carthago betreurde Tertullianus de kinderdoop als een zinloze nieuwigheid: hij raadde aan de doop uit te stellen tot het kind oud genoeg was om te begrijpen en om te geloven.

Zijn tijdgenoot Origenes uit Alexandrie vroeg zich af waarom men zuigelingen die nog zonder zonde waren, zou dopen. Een halve eeuw later gaf Cyprianus in Carthago hierop

antwoord: zuigelingen moeten niet worden gedoopt om hen te zuiveren van eigen zonden, maar van de zonde van Adam.

Cyprianus liep hier vooruit op de leer van de erfzonde die toen nog niet was ontwikkeld. Hij sprak van “*de smet van de oude dood*” waarvan Christus de mensheid heeft verlost. Verder werd kritiek geuit door Tertullianus, een tijdgenoot van Irenaeus. In een traktaat: “*De Baptismo*” (Over de doop) schreef hij: “*Uitstel van de doop is nuttiger; vooral waar het kleine kinderen betreft...*”

Nadrukkelijk pleit Tertullianus voor zorgvuldigheid inzake de doopbediening; niet uit onderschatting, maar juist vanwege het ‘gewicht’ van de doop.

Bij een overhaaste doop van kleine kinderen acht hij dat gewicht onvoldoende ernstig genomen. We komen hier nog op terug.

In de latere eeuwen is de vanzelfsprekendheid van de kinderdoop alleen maar versterkt.

Voorals toe in de vierde eeuw het christendom van vervolgde tot geoorloofde religie geworden was. Toen het enkele decennia later zelfs tot officiële staatsreligie werd bevorderd, lag het voor de hand dat kerk en volk steeds meer gingen samenvallen.

Wie geboren werd (als lid van het volk) moest dan ook meteen gedoopt worden (als lid van de kerk) Om volwaardig burger te zijn, moest men christen zijn.

Door deze ontwikkeling, en door de bezwaren die bleven, gaat men zich nu ook nadrukkelijk en principiële rekenschap geven van de argumenten die voor de kinderdoop kunnen worden aangevoerd. Augustinus ontwikkelde omstreeks 400 een erfzondeleer, die in de eeuwen daarna van grote invloed is gebleven.

Maar omgekeerd: naarmate de verdediging van de kinderdoop nadrukkelijker en principiële werd, werden ook de bezwaren ertegen heftiger naar voren gebracht. Steeds weer keerde men terug naar het Woord van God, en wees men een geestelijk ingezonken kerk, op de noodzaak van de persoonlijke geloofsbeslissing en van het dragen van eigen verantwoordelijkheid als christen.

In de loop van de geschiedenis is meermalen het standpunt verdedigd de toediening van de doop op zijn minst uit te stellen, tot kinderen in staat zijn om zelf de keuze te maken. Hierbij werden leeftijden genoemd van drie tot zeven jaar. Ook in de reformatietijd werd dit standpunt door mensen verdedigd die zich beslist niet met de dopersen identificeren wilden.

Adriaan van Haemstede, de schrijver van het oudste Gereformeerde martelaarsboek in de Nederlanden, die in de vluchtelingengemeente te Londen een ruimer toelatingsbeleid van geloofsvluchtelingen bepleitte waardoor hijzelf het land werd uitgezet, behoorde hiertoe. Hij was van mening, dat de kinderdoop in ieder geval tot het zevende jaar uitgesteld moest kunnen worden, als ouders dit wenselijker achten. Deze zienswijze komt ook meer overeen met de Grieks-Orthodoxe dooppraktijk.

In de westerse traditie had echter de kinderdoop- bij voorkeur enkele dagen na de geboorte- de overhand gekregen. Toen vanaf de vijftiende eeuw de oorspronkelijke bronnen van de christelijke traditie steeds beter toegankelijk werden, werd de kritiek op de kinderdoop steeds gefundeerder. De humanist Beatus Rhenanus (1485- 1547) stelde in zijn uitgave van de werken van Tertullianus, dat de kinderdoop eigenlijk pas in die tijd gangbaar geworden was, een stelling die door doperse leiders gretig overgenomen werd.

‘Och mijn lezer’, schreef Menno Simons in één van zijn werken, ‘*wilde God toch maar geven dat onze bestrijders zouden inzien welk een verschrikkelijk grote gruwel zij met hun kinderdoop aanrichten...*’ De kerk is er antichristelijk van geworden, meende hij.

De kinderdoop werd beschouwd als een van de wortels van het kerkelijk kwaad; waardoor de kerk als echte geloofsgemeenschap tot ‘volkskerk’ massakerk was geworden. Steunpilaar van het heersende maatschappelijke bestel, inplaats van georiënteerd op het Komende Rijk. Dat de Reformatie bij alle kritiek op de Rooms-Katholieke kerk toch de kinderdoop handhaafde beschouwden de Doopsgezinden als een inkonsekwentie; als een toch vasthouden

aan de idee van **kerk** als heilsbemiddelend instituut. Als een halfslachtig inhouden waar men nu juist had moeten doortasten om zo de Reformatie van de kerk pas werkelijk radikaal door te voeren.

Ondanks fanatieke vervolging zowel in Rooms-katholieke als in Protestante gebieden bleef een niet gering percentage christenen de overtuiging toegedaan, dat kinderdoop niet hoort. Zo'n onbijbelse handeling mogen gelovigen God niet aandoen. Die mogen zij ook kinderen niet aandoen. Om een in kringen van de Pinkstergemeente bekend geworden spreuk te citeren; '*heeft God wel kinderen maar geen kleinkinderen*'. Mensen behoren de vrijheid te hebben zelf te kunnen kiezen. Alleen op grond van hun eigen beslissing zouden zij de doop als teken en zegel van nieuw leven, van wedergeboorte, mogen ondergaan. Kinderdoop wist een essentieel verschil tussen geboorte en wedergeboorte uit.

De eerste wordt mensen aangedaan, voor de tweede dient men te kiezen. In de polemiek tussen kinderdopers en kinderdoop bestrijders zijn gedurende de zestiende eeuw alle argumenten vóór en tegen volop aan de orde geweest.

In later tijd werden hieraan geen nieuwe elementen toegevoegd.

Steeds weer wezen bestrijders van de kinderdoop erop, dat dit gebruik pas in een laat stadium, in de tijd van Augustinus, meer algemeen ingang gevonden heeft. Steeds weer toonden zij aan, hoe zwak de argumentatie was van de theologen die de kinderdoop al in het Nieuwe Testament terug willen vinden. Inderdaad blijken voorstanders maar enkele teksten tot hun beschikking te hebben, die zij dan ook voortdurend herhalen.

Zij wijzen op het zegenen van kinderen door Jezus, op de doop van hele 'huizen', op de parallel met de besnijdenis.

Het viel hun bestrijders niet moeilijk aan te tonen, hoe wankel deze stutten zijn, zoals de lezer in de voorafgaande hoofdstukken heeft kunnen constateren. Verdediging van de kinderdoop dient dus op andere gronden dan op gegevens uit de Heilige Schrift gebaseerd te worden. En in principe hadden de Reformators die mogelijkheid nu juist afgewezen. Van Zwingli is dan ook bekend, dat hij aanvankelijk grote aarzelingen ten aanzien van de kinderdoop gekend heeft. Meermalen is opgemerkt, dat ook in de theologie van Calvijn de kinderdoop een vreemd element gebleven is. Dit blijkt ook uit de stijl die hij hanteert om de tegenstanders hiervan in discredit te brengen. Weliswaar is een laatdunkende toon niet ongebruikelijk in de polemieken van de zestiende eeuw, maar het taalgebruik werd kwetsender naarmate Calvijn minder argumenten tot zijn beschikking had. Zijn verdediging van de kinderdoop luidde Calvijn in zijn *Institutie* dan ook in met de zin: '*Aangezien in deze tijd sommige krankzinnige geesten wegens de kinderdoop ernstige beroerten in de kerk verwekt hebben en ook nu nog niet ophouden te woeden, kan ik niet nalaten tot het beteugelen van hun razernij hier een aanhangsel aan toe te voegen.*'

Deze toon verraadt de zwakte van de betoogtrant. Als de voorstanders toch een rechtvaardiging van de kinderdoop willen vinden, zullen ze naar andere gegevens moeten zoeken dan die de Bijbel te bieden heeft, en kunnen ze niet volstaan met een krankzinnigheidsverklaring van allen die zich tegen de kinderdoop verzetten. (13)

Christenen breken met de Joden.

Bij een beoordeling van een verschijnsel als de kinderdoop zullen wij rekening moeten houden met cultuur en accent verschillen in de geschiedenis. In het allereerste begin bestond de kerk, uit mensen die of zelf uit het Jodendom afkomstig waren of sterk met het Jodendom sympathiseerden. De drempel om werkelijk tot het Jodendom toe te treden bleef voor de laatsten te hoog. Het christendom bood een aantrekkelijk alternatief. In de allereerste fase, toen de bekeerlingen merendeels Joden waren, bleef het Joodse karakter nog lang bewaard. Tot de kenmerken van dit oorspronkelijke, nog grotendeels tegen het Jodendom aanleunende

christendom behoorde een sterk familiair verband. In deze fase zal het inderdaad voorgekomen zijn, dat als een hoofd van de familie tot het christendom overging, ook zijn hele gezin, slaven inclusief, het teken van de doop ontving. De afstand met het Jodendom werd echter al spoedig steeds groter. Vooral na de val van Jeruzalem (70 n.Chr) werd de Romanisering sterk doorgezet. Joodse invloeden werden steeds grondiger uitgewist. Christenen die nog Joodse gewoonten aanhielden, werden van ketterij beschuldigd. Toen in Jeruzalem de christelijke keizer Constantijn in 312 aan de macht kwam, werden er al in het jaar 315 discriminerende wetten tegen de Joden ingevoerd. In een wet werd het Joodse geloof *'een verderfelijke en goddeloze sekte'* genoemd. In 483 publiceerde keizer Theodosius II een wet waarin de Joodse godsdienst als een misdadige en als een besmettelijke ziekte werd omschreven.

Daarom moesten christenen en Joden niet meer met elkaar omgaan.

Vervolgens werd toen de door God ingestelde en door Joden en christenen gevierde Sabbath als rustdag afgeschaft door kerk en overheid en kwam de eerste dag van de week daarvoor in de plaats. Dit om de band met de Joden radicaal door te snijden. Nu was er ruimte geschapen voor een *'vervangings theologie'* met als inhoudt: *'De kerk is in de plaats gekomen van Israël, dus de doop in de plaats van de besnijdenis'*

Zo raakte het christendom, dat geënt was op de stam van Israël, steeds verder verwijderd van zijn wortels. De discriminerende bepalingen met betrekking tot de Joden werden geleidelijk door alle Europese staten overgenomen. Met uiteindelijk verschrikkelijke gevolgen voor de Joden die door al deze wetten vogelvrij verklaard werden, wat uiteindelijk uitliep op Auschwitz.

Want: *'toen alle slachtoffers Joden waren, waren alle moordenaars christenen'* (Elie Wiesel)

Met schaamte moeten we bekennen dat de Joden wat dit betreft, het onder de Moslims eeuwenlang veel beter hebben gehad!

Accentverschillen in de kerkgeschiedenis.

Nu met de Joodse wortels van het christendom radicaal afgerekend was, kon het individualisme van de Hellenistische cultuur in het christendom doordringen. De doop werd niet langer aan een familie maar uitsluitend aan enkelingen toegediend, die hiertoe grondig en langdurig onderricht ontvingen. In het onderwijs over de doop werd alle nadruk gelegd op de reiniging van de zonden die bij de doopplechtigheid plaatsvond. Daarom hoefden pasgeboren kinderen niet gedoopt te worden; naar de overtuiging die toen algemeen was, hadden zij nog niet gezondigd.

We komen dit tegen bij Tertullianus in *De Baptismo*, zijn preek over de doop *De Baptismo* is van groot belang in de tegenstelling over de doop omdat de allereerste vermelding is van de praktijk van de kinderdoop in een christelijk geschrift, en het is van betekenis dat het er tegen protesteert. Tertullianus schrijft:

"Hieruit volgt dat uitstel van de doop nuttiger is, in overeenstemming met ieders karakter en houding, en zelfs leeftijd: en speciaal voor zover het kinderen betreft. Want waar is het voor nodig, als het niet werkelijk nodig is, om zelfs hun peten in gevaar te brengen, omdat zij misschien hun beloften niet waar kunnen maken door overlijden, of misleid worden door de ontwikkeling van een kwaadaardige houding? Het is waar dat onze Heer zegt: "Verhinder de kinderen niet tot Mij te komen" Laat ze daarom komen, als ze opgroeien, als ze leren, als ze beginnen te begrijpen wáár ze naar toe komen: Laat ze christen gemaakt worden als ze in staat zijn Christus te kennen. Waarom zouden onschuldige kleine kinderen zich moeten haasten naar de vergeving van zonden?"

Zouden we hierin minder voorzichtig te werk gaan dan in wereldse aangelegenheden? Moet aan iemand die nog niet met aards bezit kan omgaan, hemelse bezittingen worden toevertrouwd? Laten ze eerst leren hoe ze om verlossing moeten vragen, zodat het gegeven wordt aan iemand die het wil ontvangen."

Kinderen waren nog onschuldig en zonder zonde. Vandaar dat een van de vroegste verdedigers van het christelijke geloof, Aristides, vermeldde hoe christenen God zelfs wel in alle oprechtheid danken konden, als hun kind op zeer jeugdige leeftijd gestorven was, omdat God het weggenomen had nog voordat het zonden had kunnen begaan. Ook de apologeet Athenagoras sprak als mening uit, dat de kleinen kinderen bij de opstanding niet onder het oordeel zouden vallen. De veronderstelling dat ongedoopt gestorven kinderen wel eens van de eeuwige zaligheid uitgesloten zouden kunnen zijn, kende de vroegchristelijke kerk niet. Veelal bestond de neiging de doop uit te stellen, tot het volstrekt duidelijk was geworden dat mensen met de heidense zeden definitief gebroken hadden. Hoewel het niet zijn bedoeling geweest was – hij had wanneer de gelegenheid zich voordeed in de Jordaan gedoopt willen worden – ontving keizer Constantijn de doop op zijn sterfbed; hij werd door de Ariaanse bisschop Eusebius van Nikodemië gedoopt.

Alle figuren van formaat, van wie dus ook enige persoonlijke gegevens bekend gebleven zijn, blijken op volwassen leeftijd gedoopt te zijn. Basilius de Grote, die toch zeer vrome ouders had, werd pas gedoopt, toen hij 27 jaar was. De ouders van zijn vriend Gregorius van Nazianze hadden hun zoon wel aan Gods bijzondere zorg toevertrouwd; zij hadden hem op jeugdige leeftijd met het oog op een religieuze opvoeding aan een klooster toevertrouwd. Er was hun dus veel aan gelegen hun kind een christelijke opvoeding te geven. Toch werd ook Gregorius pas op volwassen leeftijd gedoopt. Dat Ambrosius pas op zijn veertigste jaar gedoopt werd, hoeft geen verwondering te wekken; hij kwam uit een heidense familie. Maar ook Hieronymus ontving het zegel van wedergeboorte en geloof niet vóór zijn twintigste jaar. Augustinus was 32, toen hij zich dopen liet. Toch bestond er ook een andere traditie. Met name in Noord-afrika ontstond zeker vanaf het eind van de tweede eeuw twijfel aan de zondeloosheid van pasgeboren kinderen.

Kan dit wel gesteld worden van kinderen die uit een heidens milieu afkomstig zijn? Is de samenleving niet met zo'n sterke mate van demonische krachten vervuld, is er niet zo'n geestelijke luchtverontreiniging ontstaan, dat alles daardoor bezoedeld is geraakt? In deze sector van het kerkelijk leven werd aan de brieven van Paulus grote waarde gehecht, dus ook aan zijn woorden uit de Romeinenbrief dat door één mens de zonde de wereld binnengekomen is, waardoor het hele menselijke geslacht onder het oordeel ligt. Vandaar dat de plaatselijke kerkleiders Origenes en Cyprianus en met name Augustinus de wenselijkheid ook van de kinderdoop steeds sterker gingen beklemtonen.

Toch heeft in de Griekssprekende wereld de kinderdoop zich slechts zeer traag doorgezet. Maar ook in Noord-Afrika en Europa bleef het gebruik omstreden. Naast het feit dat Austinus regelmatig op de kinderdoop aandrong, werden er ook straffe middelen gebruikt om de kinderdoop ingang te doen vinden.

Steeds vaker wordt de mogelijkheid geopperd, dat als kinderen ongedoopt stierven zij wel eens voor eeuwig verloren konden gaan. Dat pressiemiddel heeft uiteindelijk de kinderdoop algemeen gemaakt.

De christelijke opvatting van de staatsgodsdienst.

In de loop van de vierde eeuw krijgt de kinderdoop ook maatschappelijke betekenis. In 381 wordt het christendom tot staatsgodsdienst verheven. Van rijkswege wordt krachtig bevorderd, dat alle inwoners van het rijk tot de kerk gaan behoren. Kinderdoop is hierbij een belangrijk hulpmiddel. Toen het christendom tot staatsgodsdienst werd verheven, groeide de opvatting, dat alle leden van een bepaalde natie tot dezelfde godsdienst dienen te behoren. En die godsdienst geeft politiek gezag aan de leiders van die natie.

Vershil in gevoelens in religieus opzicht wordt dus hetzelfde als politieke ondermijning. De gedachte van christelijke staatsgodsdienst ontwikkelde zich toen het christendom de officiële religie werd van het Romeinse rijk, in en na de vierde eeuw. De vroege christelijke

zendelingen vonden dat zo vanzelfsprekend, dat zij de bekering van heidense vorsten beschouwden als de bekering van het hele volk en hun automatische inlijving in het christendom.

Deze opvatting overleefde de Reformatie, en leidde tot de wettelijke verhoudingen tussen kerk en staat zoals die in het Protestantse Europa in die tijd werden vastgesteld. Een logisch gevolg daarvan is een vasthouden aan de kinderdoop, want het beschouwd de geboorte van een volk als samenvallend met het binnentreden van de kerk.. Waar men aan deze opvatting vasthoudt, vormt het natuurlijk een groot struikelblok op de weg naar verzoening tussen kinderdopers en Baptisten.

Kinderdoop en kinderoblatie.

Voor een goed begrip van de kinderdoop is het van belang op een ander verschijnsel te letten, dat juist in deze fase van de geschiedenis in West-Europa steeds algemener begon te worden, het kindoffer of, om de Latijnse term te gebruiken, de *oblatio*.

Kinderen worden niet alleen op zeer jonge leeftijd gedoopt, zij worden ook op zeer jonge leeftijd aan een klooster afgestaan.

Niet zoals met Gregorius gebeurde, die enkel in het klooster opgenomen werd om er een grondige religieuze opvoeding te ontvangen, maar vervolgens alle vrijheid kreeg om in de samenleving de levenswijze te kiezen die hem het meest aanstond, maar opdat zij de rest van hun leven daar zouden blijven.

De geschiedkundigen kunnen nog niet met zekerheid vaststellen waarom deze ontwikkeling zich juist in West-Europa voorgedaan heeft. Het zal misschien te maken hebben met het eigen karakter van de Germaanse volken die zich hier gevestigd hadden. Hier kende men niet het individualisme van de Hellenistische cultuur. Mensen leefden in samenhang met elkaar; ze vormden een lichaam waarbij aan een ieder een bepaalde functie toegewezen werd. Ze beschouwden het als normaal, dat ieder mens al vanaf de geboorte een bepaalde plaats in de samenleving toebedeeld kreeg. Vandaar dat de samenleving hier die feodale structuur verkrijgen kon, die voor de West-Europesche maatschappij een tijdlang vanzelfsprekend geweest is.

De voornaamste kenmerken zijn algemeen bekend. Er waren drie bevolkingsgroepen: de grootste groep van de samenleving behoorde zich met het gewone levensonderhoud bezig te houden.

Een kleine uitgelezen groep had de taak de gemeenschap tegen vijanden van vlees en bloed te beschermen, de harde jongens, de vechtersbazen, de ridderschap. Anderen dienden door onophoudelijk te bidden de samenleving voor de boze geesten in de lucht te behoeden. Zo bleef de bevolking aan alle kanten gedekt.

Vrouwen hadden voor een nageslacht te zorgen, tenzij zij door hun blijvende maagdelijkheid een bijdrage wisten te leveren in de strijd tegen de kwade machten. Eeuwenlang bestond deze samenleving dus uit boeren, ridders en geestelijken. Bij de geboorte werd in principe al vastgesteld, tot welke categorie de pasgeborene zou behoren.

Angst voor het kwade.

Typerend voor die cultuur was ook de angst voor boosaardige invloeden. De kerk was sterk traditioneel geworden, de waarheid van het Evangelie was verduisterd en kennis van Woord van God was ver te zoeken. De satan greep hier zijn kans om zijn rijk stevig te vestigen in de kerk. Een proces dat zich vandaag de dag vanwege dezelfde feiten herhaalt.

Het christendom maakte daarom een proces van occultisering door. Alleen daarom al lag het voor de hand kinderen direct bij de geboorte de doop toe te dienen. Een ongedoopt kind

kwam in de gevarenzone terecht. Bij het ritueel rond de doop hoorde dan ook het ritueel van de verdrijving en de afzwering van boze geesten. De vroege kerk had dit eveneens gekend, maar het gebruik had toen een geheel ander karakter gehad. Heidenen die voor het christendom kozen, ontdeden zich van alle relaties met de goden die zij voorheen gediend hadden en werden ook van alle heidense smetten gereinigd. Een gebruik dat in de huidige traditionele kerken verwaarloosd is. Inmiddels was in de vroege Middeleeuwen de hele bevolking- op kleine groepjes Joden na- christelijk geworden. De angst voor kwaadaardige krachten, voor het boze oog, voor hekserij, voor kwaadaardige krachten bleef echter bestaan. Kinderdoop, en wel zo vroeg mogelijk, had nu het karakter gekregen van magische beveiliging. Het werd zelfs gebruikelijk dat de vroedvrouw het kind direct na de geboorte doopte, de zogenaamde ga-doop (verklaard als 'gauwdoop') vanwege de vrees dat het kind na de geboorte zou kunnen sterven. De praktijk van de ga-doop kwam veelvuldig voor. In 1573 werd door een synode vastgesteld, dat zulk een doop niet erkend diende te worden, want: *“het gaetdopen der kynderen van den vroedvrouwen geenszins een rechte doope en is ende daeromme voor den dienaeren geen zwaricheyt en is alsulcke gedoopte kynderen rechtelijk te dopen.”*

Dat wil dus zeggen: een kind dient in zulk een geval alsnog gedoopt te worden in de kerk. De magische beveiliging van de vroegdoop hield in dat de pasgeborene onmiddellijk binnen de lichtkring van de genade werd binnengehaald, zodat de boze geen vat op hem of haar krijgen kon. Hoewel de kerk het bestreed, hield het gebruik en de gedachte er achter echter hardnekkig stand. Op de overheid werd een beroep gedaan het dopen door vroedvrouwen of door anderen dan de wettige dienaren van de kerk zoveel mogelijk tegen te gaan, onder meer door het opleggen van boeten. Nog in de 18^e eeuw werd een vrouw te Edam beboet, omdat zij een kind van Gereformeerde ouders, beiden lidmaat van de kerk, kort na de geboorte had gedoopt.

Het was niet voor niets dat de doopformulieren waarschuwen tegen dopen uit 'gewoonte of bijgeloof'! Nóg kom je mensen tegen die angstig worden als een pasgeboren kind niet gedoopt wordt: "je kunt zo'n kind toch niet ongedoopt laten liggen?....."

Vanuit de gedachte dat een pasgeboren kind bescherming nodig had tegen boze machten, kon ieder gezin dat zich een dergelijk offer kon permitteren, als extra beveiliging één kind aan een klooster afstaan: *oblatio*, offerande. Evenals dit met de kinderdoop gebeurde, vond men uiteraard in de Bijbel wel enkele verhalen die dit gebruik konden wettigen. Vooral het verhaal van Hanna, die haar zoon Samuel op vierjarige leeftijd aan de tempel schonk, leverde de hemelse goedkeuring van het gebruik van de *oblatio* en gaf bovendien nog een aanwijzing op welke leeftijd het kind het beste afgestaan kon worden. De kloosters in West-Europa hadden deze oblaten ook dringend nodig, om zich te kunnen handhaven. Slechts zelden kwam het voor dat mensen op volwassen leeftijd toetraden.

Voorbeelden uit de kerkgeschiedenis.

Als men het leven van de grote religieuze leiders uit die tijd nagaat, dan wordt deze verschuiving duidelijk zichtbaar. Enkele eeuwen terug was het vaste patroon, dat zij pas op volwassen leeftijd de doop ontvingen. Vanaf de zevende eeuw blijken zij al op zeer jeugdige leeftijd aan het klooster afgestaan te zijn.

Zo werd Beda Venerabilis ('de vererenswaardige'), wiens beschrijving van de kerkgeschiedenis van Engeland een belangrijke bron van informatie is over deze periode is, en die als exegeet commentaren over een groot aantal Bijbelboeken verzorgd heeft, in 680 op zevenjarige leeftijd als offer aan een klooster toevertrouwd. De man die als één van de eersten in de Nederlanden het evangelie bekendmaakte, Willibrord, werd 'direct van de moederborst' aan de broeders van het klooster in Ripon overgedragen, "Alwaar hij niets zag

behalve wat eerzaam was en niets hoorde dan wat heilig was.” De grote geleerde Alcuin die door Karel de Grote naar het vasteland van Europa gehaald werd om daar de beschaving op het peil te brengen zoals Engeland het toen kende, werd

“Zodra hij van zijns moeders vlees gespeend was aan de mystieke boezem van de kerk gelegd.” Ook Wynfreth – Bonifatius, die tenslotte na een lang leven van ploeteren in de dienst van zijn Heer in 754 door de Friezen bij Dokkum vermoord werd, werd door zijn vader, zij het met tegenzin, op vierjarige leeftijd afgestaan.

Het laatste voorbeeld geeft aan, waarom mensen tot een dergelijke stap kwamen. Volgens de geschiedenis had de kleine Wynfreth ook al als peuter niet anders gewild dan zich aan de dienst van God te wijden. Zijn vader had tegengestribbeld. Er moest een ziekte aan te pas komen om hem zover te krijgen. Om het met God weer goed te maken en zich voor verdere rampen te beschermen, stond die vader het jongetje af.

Het verband tussen oblatie en kinderdoop.

De beide gebruiken van oblatie en kinderdoop staan met elkaar in verband. Volgens het toenmalige ritueel van de doop werden van het hoofd van het kind enkele haren geknipt; bij de oblatie ontvangt het kind de tonsuur. In beide gevallen wordt het aan God geschonken. Dit werd in het belang van het kind geacht, maar niet minder van de gemeenschap waarvan het deel uitmaakte. Die gemeenschap wilde van boosaardige invloeden verschoond blijven. Een lichtkring van witte magie werd om het gezin en de stam heengelegd. Ieder lid van de gemeenschap diende aan het instandhouden van die bescherming mee te werken.

Daarom werden kinderen onmiddellijk gedoopt.

Daarom werden bepaalde kinderen op zo jeugdig mogelijke leeftijd aan het klooster, of in ieder geval aan een geestelijke patroon in het klooster, opgedragen. Er is verband tussen beide gebruiken; zij werpen licht op elkaar en op het occultiseringsproces dat het West-Europesche christendom in de vroege Middeleeuwen heeft ondergaan.

Later wijzigde de situatie zich. Door de opkomst van de steden nam de saamhorigheid van familie en stamverband af. Mensen zagen zich niet langer als onderdeel van een groot geheel, maar wilden hun eigen levensloop bepalen.

Steeds vaker ontstonden er problemen met mensen die als kind aan het klooster geschonken waren maar het daar niet langer harden konden.

Velen probeerden het klooster te ontvluchten en ergens in een stad onder te duiken. Men begon zich ook te realiseren, dat het eigenlijk niet billijk was kinderen zo jong al voor de geestelijke stand te bestemmen. Om de één of andere reden verloren die Bijbelverhalen die de kinderoblatie steeds in zo'n stralend licht geplaatst hadden hun glans; ze verbleekten snel. Hoezeer er tussen kinderdoop en kinderoblatie verband gelegen heeft, blijkt ook uit het feit dat in die zelfde tijd ook bezwaren tegen de kinderdoop uitgesproken werden.

Toch wisten beide instellingen zich nog eeuwenlang te handhaven. Instituten hebben een taai leven. Pas aan het eind van de Middeleeuwen werd de kinderoblatie definitief afgeschaft. De samenleving had er geen belang meer bij.

Kloosters werden door volwassenen bevolkt, die de opvang en de verzorging van kleine kinderen alleen maar hinderlijk vonden. Stadsscholen en universiteiten hadden de betekenis van de kloosters voor het onderwijs allang overgenomen. De kinderdoop wist zich echter te handhaven.

De functie van de kinderdoop.

Waarom wilde de West-Europesche samenleving wel de kinderoblatie maar niet de kinderdoop opgeven? De voornaamste reden zal geweest zijn, dat de samenleving bij het eerste gebruik geen belang meer had, maar het tweede nog wel gebruiken kon. De ordening

van de samenleving berúste namelijk grotendeels op de kinderdoop, door middel van de kerkelijke doopregisters. Hierdoor behield de overheid zicht op de bevolkingsgroei en de bevolkingsdichtheid. De kinderdoop diende niet langer als afweer tegen de boze, maar nog wel als afweer van de chaos.

Hier ligt vermoedelijk de voornaamste reden waarom de geestelijke leiders, zoals Zwingli en Calvijn, die eigenlijk in hun sacramentsleer geen ruimte meer voor de kinderdoop hadden, dit gebruik toch zo krampachtig verdedigd hebben.

Zij waren niet alleen verantwoordelijk voor de kerk, maar ook voor de steden waarin zij woonden; Zurich en Geneve. Het is niet toevallig dat de meest fervente bestrijders van de kinderdoop nog andere ambities kenden dan enkel het herstel van de kerk; zij wilden de bestaande orde omver werpen, zij waren op een nieuwe samenleving uit. Hier ligt de reden, waarom juist de Dopers zo intens vervolgd werden en niet alleen uit Katholiek gebleven staten maar ook uit Protestants gebleven gebieden geweerd werden.

De samenleving wilde de kinderoblatie kwijt; dus verloren de Bijbelse argumenten plotseling hun gewicht. De kinderdoop diende echter te blijven; dus werden de schaarse Bijbelteksten telkens weer opgepoetst. Inmiddels heeft de samenleving echter ook de kinderdoop niet meer nodig ter voorkoming van de wanorde. De verplichte geboorteaangifte heeft één van de functies van de kinderdoop weggenomen.. De kinderdoop wordt ook niet langer meer als een magische beveiliging van het kind of van het gezin ervaren., hoewel het nog wel voorkomt dat men zich niet helemaal gerust voelt als hun kind ongedoopt gebleven is.

Wordt het nu niet de hoogste tijd om niet alleen die kinderoblatie maar ook de kinderdoop af te schaffen? Het is een van de redenen waarom in onze tijd de kritiek weer volop geuit wordt. Karl Barth beschouwde de kinderdoop als *'een etterende wond in de zijde van de kerk'* De Hervormde theoloog H.Berkhof bepleite dat *'de gelovigendoop het normale geval moest zijn'*. *'Door een ongeremde zuigelingendoop is het geleidend karakter van dit heilsmedium in hoge mate geschaad.'*

Een andere Hervormde theoloog Dr. Karel Blei, heeft in Nederland een lans gebroken voor een dubbele dooppraktijk. In 1981 schreef hij *"De kinderdoop in discussie"*. Zijn stelling is: *Bijbels gezien, is de volwassendoop de norm en daarom verdient dit een plaats in onze kerken. Het is wenselijk en nodig om een dubbele dooppraktijk in te voeren, waarbij kinderdoop en volwassendoop als principieel gelijkwaardig worden beschouwd. Kerkordelijke bepalingen zullen daartoe gewijzigd moeten worden.*

De *'Concept kerkorde'* van de SOW kerken biedt in ieder geval al een opening. Want in artikel VII staat:

'In de kerk wordt de doop bediend aan hen voor wie en door wie de doop wordt begeerd'
Dus niet alleen *'voor wie'* (kinderdoop) maar ook *'door wie'* (volwassendoop)

Een voorbeeld.

Tot dusver is er één kerk die ook officieel een dubbele dooppraktijk kent: de Kerk van de Nazarener. Dit kerkgenootschap is voortgekomen uit de opwekkingsbeweging van Wesley en het methodisme. Overigens was Wesley voorstander van de kinderdoop, de nadruk lag bij hem op de levensheiliging.

Gezien het Bijbelse karakter van deze gemeenten, verwondert het niet dat zij gekozen hebben voor de volwassendoop. Maar daarnaast is het ook mogelijk je kinderen te laten dopen. Meestal komen de ouders die dat willen uit een traditionele gemeente. Die traditie wordt gerespecteerd. In dit kerkgenootschap is de volwassendoop regel, maar af en toe worden er ook kinderen gedoopt.

Het is mij onduidelijk welke motivatie ze voor beiden aanvoeren, het lijkt mij een hinken op twee gedachten.

Hoe gaat het verder?

Na al die publicaties van kerkelijke zijde, zou je kunnen denken dat de kerken openstaan voor de ware christelijke doop in water. Nu is er in deze kerken tegenwoordig ruimte voor van alles en nog wat. De trend is: voor elk wat wils, ook ten aanzien van de doop. Maar de praktijk is weerbarstig! De evangelischen in de kerk kunnen u wel vertellen dat de speelruimte beperkt is! Zij lopen regelmatig vast op structuren en gewoonten. Er zijn grenzen.

Het dagblad *Trouw* vroeg in een interview aan Pieter Boomsma, op dat moment nog voorzitter van de Gereformeerde synode, (januari 1995) of er in zijn kerken wel genoeg ruimte is voor een Evangelische geloofsbeleving. Volgens hem was er best plaats voor meer lofprijzen, opwekkingsliederen, en wat er zo nog meer op het 'evangelische' verlanglijstje staat, maar....

“Iemand die vanuit zijn evangelische achtergrond vindt dat de volwassendoop de enig juiste is, verspeelt zijn plaats. Als je ingehuurd bent om te voetballen, moet je niet ineens gaan handballen.”

Alles kan en alles mag, maar kom niet aan de kinderdoop.

Wie daaraan komt, *“verspeelt zijn plaats.....”*

Veel kerkleden komen ondanks de starre dogma's in deze kerken door het werk van de Heilige Geest tot geloof, tot vernieuwing van hun denken. Dát is het eerste wat de Heilige Geest doet; ze op andere gedachten brengen. Daardoor gaan ze groeien in kennis en gaan dan met nieuwe ogen de Bijbel lezen en er ontstaat een verlangen door de nieuwe kennis, om gedoopt te worden.

Maar de kerk keurt de christelijke doop door onderdompeling af als een “overdoop”. Wat het onmogelijk kan zijn, want er is tussen de volwassendoop en de kinderdoop geen énkéle overeenkomst. Of het zou moeten zijn dat het *“Formulier om de kinderdoop te bedienen”* en de Catechismus start met een uitleg over de doop van gelovige volwassenen, (Zondag 26 t/m vraag 73) totdat het bekende verlegenheids vraagje komt: *“Als het dan zo gelegen is, waarom dopen wij dan kinderen?”* waarna een totaal ander verhaal volgt, zoals in de vorige hoofdstukken al bewezen is.

De visie op de doop is nog steeds het breekpunt in de verhouding tussen traditionele kerken en de Evangelische beweging. Deze kerken weten absoluut geen raad met het verlangen van steeds meer gemeenteleden om zich te laten dopen volgens opdracht en het voorbeeld van Jezus. Ze zijn er verlegen mee en weten vaak niet anders te doen dan deze vaak oprechte christenen zo snel mogelijk uit hun bestand, en daarmee uit de kerk, te verwijderen.

De meest gebruikte methode om het 'probleem' op te lossen.

Het 'probleem' wil overigens niet anders dan Gods Woord serieus nemen, en antwoord geven op de vraag: *“Wat doe ik met de opdracht en het voorbeeld van onze Heer?”* Jezus zegt:

“Wie gelooft en zich laat dopen, zal behouden worden.”

Marcus 16:6.

Wij hebben de vrijheid daar ons eigen antwoord op te geven, ieder voor zich, in volle verantwoordelijkheid voor het aangezicht van God.

Noten

1 **Belijdenisgeschriften, of : De drie formulieren van enigheid.**

- De Nederlandse geloofsbelijdenis, opgesteld in het jaar 1559 door de Zuidniederlander Guido de Bres en in het Nederlands uitgegeven in 1562.
- De Heidelbergse Catechismus uit het jaar 1563, opgesteld te Heidelberg door Zacharias Ursinus en Caspar Olevianus.
- De Dordtse Leerregels of: De vijf artikelen tegen de Remonstranten opgesteld door een commissie uit de Dordtse Synode in het jaar 1619.
- Citaat uit de Nederlandse geloofsbelijdenis art.34.

- 2 Dat het “verbonds automatisme” nog sterk leeft in gereformeerd vrijgemaakte kringen bewijst een ingezonden uit het ND van 11 februari 1998: We lezen daar: “...Het is mijns inziens voor 100% waar dat het verbondskind zich mag optrekken aan: “God houdt van je als je maar niet wegloopt” Ik zou er nog aan toe willen voegen dat, als je wegloopt, God *zelfs dan* nog de ambtsdragers van de kerk achter je aan stuurt om je terug te roepen. Als je maar beseft wat weglopen hier wil zeggen. Weglopen is in dit verband immers niet anders dan God de rug toekeren! Dat moet je niet doen, want dan ga je onherroepelijk verloren, want God wil op Zijn woord geloofd worden. Het enige wat een verbondskind moet doen is: Gods beloften voor waar en waarachtig houden (zoals Abraham dat deed) daarop vertrouwen. Wie daaraan nog iets wil toevoegen, onderschat de waarachtigheid van de doopbeloften. God wil daarin serieus genomen worden. **Wie dat doet, ontvangt zondermeer, automatisch, want het wordt niet door mensenhand bestuurd** (Van Dale), **het eeuwige leven.**” Verder lezen we: “Niet weglopen bij de belofte vandaan. Want de enige reden dat een verbondskind verloren kan gaan, is: weglopen bij de belofte vandaan. Blijven bij het Woord van Gods verbond, dan komt het zeker goed. Want als iets zeker is, dan is het dit: dat God een God is van Zijn woord. **Het Woord van Gods verbond is voor het leven vaste grond.**” Mijn ervaring is; dat dit “automatisme” een lui en gearriveerd geloof in de hand werkt!

- 3 Dr. Karel Blei: “De kinderdoop in discussie” Kampen. Kok. 1981. Blz. 66; De besnijdenis van Christus.
- 4 Om diezelfde reden moeten de heidenen zich juist niet laten besnijden. Dat heeft voor hen geen enkele zin. Daarover gaat het in Galaten 5:2, en 6:13,14. Vandaar de conclusie in Galaten 6:15.
- 5 W.van’t Spijker zegt in: “Doop in plaats van besnijdenis” De Groot, Goudriaan 1982. op blz. 23, “dat de doop in’ in plaats van de besnijdenis komt’ en op blz. 24, dat de gemeente ‘ Het nieuwe volk van God, het nieuwe Israel ‘ is.
- 6 Ds. C.G. Bos: Nederlandse kerkgeschiedenis na 1945. De Vuurbaak. Groningen. 1980. Blz. 185.
- 7 Derek Prince werd in India uit Britse ouders geboren. Hij studeerde Grieks en Latijn aan Het Eton College en Cambridge University. Van 1940 tot 1949 was hij professor in oude en moderne filosofie aan het Kings College in Cambridge. Hij studeerde ook Hebreeuws

en Aramees, zowel aan de Cambridge University als aan de Hebreeuwse universiteit in Jeruzalem. Hij geniet internationale erkenning als een van de vooraanstaande Bijbelleraars van onze tijd. Uit zijn bekendste werk: “De pijlers van het christelijk geloof” volgen wij hier blz. 185, “Het werkwoord ‘dopen’.”

- 8 Ook zo vertaald door Abott-Smith’s “A manual Greek lexicon of the new Testament”
- 9 Derek Prince geeft in: “De pijlers van het christelijk geloof” Derek Prince Ministries 1995; aan dat aan drie voorwaarden voldaan moet worden voordat er gedoopt mag worden:
Bekering, Handelingen 2:37,38; Geloof, Marcus 16:15,16. Een goed geweten, 1 Petrus 3:21. Samengevat in een vierde vereiste, een discipel worden, Matteus 28:19-21.
Over de bede van een goed geweten handelt hoofdstuk 14.
- 10 In gereformeerd vrijgemaakte kring gelooft men, en wordt veel aandacht gegeven aan de ‘dagelijkse bekering’ een doorlopend proces van dagelijks zondigen, en je daarvan bekeren. Dit is in de plaats gekomen van de Bijbelse bekering en wedergeboorte, die een éénmalige gebeurtenis is, die door de verbondsleer uit het zicht verdwenen is.
Waar komt de ‘dagelijkse bekering’ vandaan? Als we de eerste 4 stellingen van de 95 die Luther op de kerkdeur spijkerde, onderzoeken, dan komen we er achter dat deze leer van ‘dagelijkse bekering’ regelrecht in de plaats gekomen is van de regelmatige biecht en boete doening uit het Rooms Katholieke geloof.
Ik citeer 3 van de eerste 4 stellingen van Luther:
Stelling 1: Als onze Heer en Meester Jezus Christus zegt: Bekeert u, dan bedoelt Hij dat het gehele leven der gelovigen op aarde ene gestadige en voortdurende bekering zij.

Stelling 2: Dit woord kan nog mag verstaan worden van het sacrament der boete (dat is biecht en voldoening) gelijk dat door de priester wordt uitgedeeld.
Stelling 4: Daarom duren bekering en berouw – dat is ware boete – zolang als de mens een mishagen aan zichzelf heeft totdat hij uit dit leven overgaat in de eeuwigheid.

Luther maakt later de opmerking: “..Leert van mij, hoe moeilijk het is, dwalingen van zich te werpen, die de wereld nog aankleeft, en die ons door langdurige gewoonte, tot een tweede natuur zijn geworden.”
Bij Luther was uiteraard nog veel uit de Roomse kerk blijven hangen.
We lezen in Hebreë 10:11: “Voorts staat elke priester dagelijks in Zijn dienst om telkens dezelfde offers te brengen, die nimmer de zonden kunnen wegnemen”
Die onbijbelse, dagelijkse bekering zal dan ook nimmer de zonden wegnemen. Alleen bekering en wedergeboorte. 2 Korintiërs 5:17: “Zo is dan wie in Christus is een nieuwe schepping; het oude is voorbijgegaan, zie, het nieuwe is gekomen.” Daarna begint pas de ‘dagelijkse’ geestelijke groei en heiliging, omdat wij “in Christus” zijn.
- 11 “De genade is door Jezus Christus geworden” Fijnvandraat. Medema. 1980
- 12 “Gij zijt gedoopt” A.F.N. Lekkerkerker. Baarn 1961
“De vergeten kerk” Auke Jelsma. Kok.Kampen.
“Het water dat scheiding brengt” D.Bridge, D. Phypers. Telos 1981

- 13 Een paar citaten van kerkhervormers, waarin zij schriftelijk de waarheid belijden zoals wij die lezen in het Woord van God. Het was voor mij niet mogelijk om hun uiteindelijke visie te volgen, waardoor zij vermoedelijk om stadsbestuurlijke redenen, kinderen zijn gaan dopen. Zie blz. 74: De functie van de kinderdoop. Zeker in het geval van Calvijn en Zwingli.

Luther:

“Zonder persoonlijk geloof moet niemand gedoopt worden. Wanneer we niet zeker zijn dat jonge kinderen zelf geloven, kunnen we naar mijn mening de doop uitstellen. Het is zelfs beter helemaal geen kinderen meer te dopen, zodat we de doop niet door deze poespas en allerlei trucs belachelijk maken en de toorn van de gezegende majesteit van God oproepen.”

Uit: Preek voor de derde zondag na Epifanie.

Calvijn:

“Aangezien Christus de discipelen opdracht heeft geeft om onderricht te geven vóór de doop en wil dat niemand dan gelóvigen tot de doop mogen worden toegelaten, lijkt het er op dat wij de doop niet juist bedienen; er moet eerst sprake van geloof zijn.”

Harmony of the gospels. Vol. 3, blz. 386. Commentaar op Matt.28.

Verder:

“De doop volgt als het ware op geloof en daarom vindt die ook later plaats. Maar ten tweede, wanneer de doop bediend wordt aan iemand zonder geloof, waar het perslot van rekening het zegel van is, is het zowel goddeloos als een enorme profaniteit.”

Commentaar over Handelingen. Vol. 1, blz. 362.

Zwingli is nog duidelijker. Ook hij is van mening dat de doop afhankelijk was van geloof. De doop moest uitgesteld worden tot wat hij noemt: *“De jaren des onderscheids”*

Werken. Vol. 4, blz. 191. Vadian 2. blz. 231.

Van hem zijn ook de woorden:

“Niets doet mij op dit moment meer verdriet dan dat ik kinderen moet dopen, want ik weet dat dit niet goed is.”

Zwingli is zo eerlijk om ook de reden te vermelden waarom hij doorgaat met het dopen van kinderen. Hij is bang zijn prebent, zijn salaris kwijt te raken.